

అమృతము

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును 304613

VOL. 6.

పన్న పట్టణము 1914వ సం॥ నెవ్వరును ! వ తేది పామనానము

NO. 125

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి వామ సంవత్సర భాద్ర కద మా నెవ్వరును ౨.

సంచిక ౧౨౫

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

కాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)

సిద్ధాంతి వామ సంవత్సర భాద్ర కద మా నెవ్వరును ౨.

ఎవ్వరినీ వుప్పు పచ్చు అన్నభేది
ఆర్కాని అంటురోగ నివారణద్రవము

వరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారి అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

పోస్టు వాక్సు నెం. 12. మద్రాసు.

(1601)

A

వేసవి మిడిఎండ

వీధులలో ధూళిరేగుచు జననమృతముగ నుండి చల్లనిగాలి కాధారము లేని తరుణమున
కాలమున కనుజమునాని కొంతకాలముండి

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

దీర్ఘము

మద్రాసు, మిట్ట నవనోద్యాన సంచారానందమును స్మరణకు తెచ్చి అపూర్వమున. కావుననే యెల్లవారకు

కలం దమర్చుకొందురు.

(1299)

ందానందకరమగు ముగంధమును కలిగించును. సర్వాలంకారములకు నిది వాయక జన్మవరత్తులను తెలియగోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

కంపెనీ, 13/286, అప్పాబిల్లింగు, చైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు

Manufacturer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

నర్వపు శిశు విజ్ఞానంబువిని.

(రెజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

దేశములో కమ్యూనిటీ కంపెనీలను పోషించుటకు
గుణములేదని గుణానుభవములకు దూరము 100 ఇంచు

ఇది ప్రతి పట్టణమునకు రుండు
మలిన మార్కులను. అర్థ
మునానాని. కేరళ ప్రభుత్వము
ప్రకాశించినట్లున్నది. ఎన్ని
అంశములను మందు గుణములను
తేలునకు మార్కులు ౧౫ ఎంబి,
మక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
వివరములను కాటులకు సులభము
గించును. కల పాకెట్ 1-౩ 0.౩.0
పాకెట్ 0.౩.0. 1 దశక పాకెట్
కల రూ ౩.0.0. పాకెట్ కలం.

కల పాకెట్ 2 పాకెట్లు కలపించుకొనువారికి పాకెట్ల ఇవాం
కరకులకు 100% 25 మాత్రము కమిషన్ నియమమును

అదనము:— ధన లక్ష్యము ౩౦ పెని,
1.6 కల పాకెట్లకు ౩౩, పాకెట్లకు ౩౩, పాకెట్లకు ౩౩

ఉచితము ! Free !! ఉచితము !!!

సర్కారునందు రిజిస్టరు చేయబడిన సం 253

అనాప్తాంపునందు చేవ్రాలుమాద్ర గలిన

రసీదు:— ఈ ముద్రెందు మార్కులు కల బట్టిలను గొను

వారి కిచ్చబడును. ఈ మార్కులను నేనించి గుణ మగడవి

యెడల ఈ క్షేత్రపాక్షిక ఆ రసీదునందు చేవ్రాలు చేసి 1 మా

సములోగా వాడును పంపిలే వెలను వాడును పంపుతాము.

ఈ ప్రతిబ్ధను మేము రొమ్మరట్టి చేయుచున్నాము.

గుల్షన్ జోబర్.

కత్తికథకము! భావిపాపకము!! రోగనివారకము!!!

ఈ మార్కులను నుండిడినమే ఆశ్చర్యమగు గుణము

లను గనుకమును. చిక్కినదవుడల బుట్టితేసి నిగనిగ మెండు

తేయును. కేరళమును ముగ్ధిల్లి వీర్యవృద్ధిచే నుభవిద్ర

నిచ్చును. నడుమనొప్పి, వాయువు, క్షయము, శ్యామము, దస్త, కడుపునొప్పి,

అజీర్ణము, మలబద్ధత, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము,

మూత్రరోగము, వ్యవృథువందలి ప్రాసము, శ్రీలక్ష్మదరము, కాలము కిప్పి

బురుగునగుట వీటిని సమూల నాశముచేసి రక్తవృద్ధియు

శుద్ధియు చేసి చర్యసంబంధవ్యాధులను నశింపజేయును.

కల బుడ్డి 1-౩ రూ. 1.0-0, ౩-౩ రూ. 2-10-0. రి. ఖ. కలం. ఏకైక్య కాకలెను. (1728)

దీ గుల్షన్ జోబర్ కంపెనీ, బొంబాయి 3.

The GulshanJobar & Co., Nagdevi Street, No.3 Bombay.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అరోగ్యమును కాశ్యరముఖమును పొందుటకు ప్యా

భావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటలనే గల

గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అరోగ్యమునకు

[మా తల్లికి శుభవని యొద్దనుండి]

(1718)

స్వదేశీ ప్రతము.

[ఎర్రమిల్లి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి.]

మనకర్తవ్యమును మఱచియున్నారము. మనమిప్పుడే మనదేవునియన్ని యాకస్ప వర్ణనాభిరంబులతో గాభో మనకు వెలియకున్నది. ఏమహాదేశము రత్నగర్భముని పాశ్చాత్యులనుభులచే సహితము కొనియాడబడియుండెనో, ఏమహాదేశము తనసంపత్తు సంతకు పుష్కలముగా సమర్థమింది యితరదేశములకు నూడ నిరంతరమైన తన ఈవిధే బ్రహ్మాతిగాంచెనో అట్టి మహాదేశము తన విధులకు కట్టుబడ్డయు తన దిండియు నీయలేదు దుస్థితికినచ్చి యనదలగు మనలకు జూచి కన్నీరు మున్నీరుగా విలపించుచున్నది. ఇట్టిస్థితికి కారణము మనమేముని మనమెటుగక నేనాంత విధుల విచారిం చుచు దైవమునైనో పాలనాధిపతులనైనో నిష్కారణ నింద మోపుచున్నారము. మన ప్రయత్నము లేనిదే పాలనాధిపతు లేమిచేయగలరు. దైవమేమి చేయగలరు. కాంతిస్థాపనార్థమై వచ్చిమరంగమందు మనయధిపతులు కయ్యము సలుపుచుండి మనకు నలసిన వస్త్రాది వస్తుసంపదములు పంపజాల నిస్థితియందున్నప్పుడు సహితము మనకర్తవ్యమును మఱచి ఇంకాండు యున్నగు పాశ్చాత్యులతోనులకుండి నచ్చు నోదల వైచుండి మనదృష్టి జపానుకు దిప్పికిమిగాని, అయ్యో మనకు గాకలసిన వస్తుపావుగ్రామి మన మొనగూర్చుకొనలేమా యని యెంచి యోచనమును చేయలేదు. కట్టెడినట్టె చాచి నెడి కలము, ఇదియే మనసేల ప్రతిరస్తువును జపాను మఱచి యున్నది. మనపటికన్న నివృత్తు ప్రతిరస్తువునకును

మొగియున్నది. మనకు సామమార్గము నా నాజుకొట్టెడుగున్నది. ఈపరిస్థితులన్నిటికమనంది తరితాపమును మార్చుచు గాని దైవప్రసాదము లగు ననయముల వినియోగపరచి మనకు గావలసినవన్నియు గావచ్చును తనయన్నను కట్టుబడ్డమనాడ సమమార్గమునలేకున్నారము.

మహర్షి గాంధీయజీవుడు 'స్వదేశీ'ని గూర్చి పెక్కుచోట్ల గంభీరశాస్త్రముల నిచ్చుచున్నాడు. మనకు సాధ్యమగుచుండు మార్గములనుండియెంచున్నాడు. కాని యాచరణమునకు దెచ్చువార మొకరైనను గానిం చరు. వస్త్రములకొరకు పెక్కుచోట్లను మన్యజేయులకు బోవుచున్నది. ఈ ప్రవాసమున కడ్డుగట్టుకు మనకు విధ్య క్షధర్మమై యున్నది. ప్రతియుండుకా నలసిన వస్త్రములకు పరిపక్షన నూలు నాకటంబునవారే వదలి యుద్ధమారంభమునందీయి వృత్తి బొత్తిగతేక విధుల వెంబడి యాచన చేసికొనుచున్న సామీకు పరిశ్రమిని వారికి కొంతభనమిచ్చి బట్టలు నేయించుకొనలేదు. ప్రతిపుకమనకును అంత కష్టమైతలకు కావలసినంత తీరికయున్నది. ఆతిరిక వృధా చేయుటచేత, 'జేక' గవ్వలుట యున్నగు దుర్వినియోగములచేతను పాడుచేతుక, ఇటువైవైనను బ్రతికృతి ఈ స్వకార్యమును నిర్వర్తించుకొని తమ ప్రయోజకత్వమునకు ప్రయోజకములయన్న దేశమాతకు కృతజ్ఞతపడలేదు. భనంతులగువారడయచేసి తమ గామములనున్న పంచన ఈండ మున్నగు జాతులకు బ్రతి నూలుగా నొడుకుట కొనగి వారి కుటుంబములకు పోషించుచు వస్త్రములన్ని జాతులవారలకు పుష్కలముగా సందు నడు పాచుచు చేయదగును. ఈ రీతిని కొంతకాలము చేయునదికి మనదేశము పూర్వపుదౌస్థ్యమును తప్పక పొందును. పూనా బొంబాయి యున్నగు దేశములలో కొట్టికర్తుల భార్యలగు సతీమతలుగూడ నూలునొడక నారంభించివారట. ఇదియంతయు దేశసేవ నికరులకు నేర్పవలసిగాని వారలకు గావలసన్న నెన్ని వస్త్రముల పడెను లేదు?

ఈమధ్య నాన్నేపీతులగు బ్రహ్మశ్రీ శేషాద్రి కిరారావు శాస్త్రిగారు పూనానగరమున గాంధీమహాశయున కతిథియై, వారు నూలుకుకు మగముల మధ్య మాట్లాడి దేశసేవకులకు కొండలకు నూలుకుకు మార్గముల గరపుచుండ జూచియున్నారట. వలయునేని మాశాస్త్రిగారిమాడ నా మార్గము తెలియజేయుదుమని వెలవిచ్చియున్నారట.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానపునకును తనగూడును కట్టుకుడ్డయు నుండి తీరలేనగదా! అందువలన నార్యకర్తమున వినిసిండు ప్రతిమనజాడును తాను త్రయదనియు నితరులు నీచులనియు భావించక విశ్వసాదరత్వము నిహించి మిగిలిన తరితములకు గావచ్చును మానవజాతికి మాఖ్యముగా గావలయు నీరీతికొరకు తనకేమను వినియోగించెదనని దైవము మిద నొట్టువెట్టుకొని యీ కార్యములకుగడగి యార్యావర్తము నార్యవర్త మనిపింపుడు. పత్రికలలో నేడోమాచితిమి! ఇది ఆచరణలోనికి తేటన్న నెవరు నామ గాధించెదనని యెంచక దీనికి భిన్నముగా వర్తిం చేయుచున్నామని యెరుంగుడు.

మిన్నెట్టు కేసు.

ఆరీయా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, దృఢ్యండుగారు నిందితుని విచారించి, ఒక మాసము కారాగృహవాసమును 50 జరిమానాను నిధించిరి. నేరస్తుడు మోటారుబండి నతిత్వరితముగ తోలి, తమ్యులనున నొక భారతీయునికి మరణముగ యగిజేసెను. ఈతడు నెవ్వనబట్టికిని, మోకొప్పునకును చేసిన అపీల్లు కొట్టివేయబడినవి. ఈ కేసులో రెండు విషయములు గుర్తించదగియున్నవి. (1) నేరస్తుని ఆచర్యాయతమును, నీచమును ఆగు వర్తము. (2) కేసుయొక్క అల్పత్వము నిజస్థితి నిండుక ఆరముడము.

మిన్నెట్టుగారు తమకుగల పెద్ద మోటారుబండిలో నలుగురు సభ్యులను, కావైన పెక్కిల్లుగారిని ఎక్కించుకొని పెన్సిలేవ్ని జరణ ఆపివీటికి బోవుచుండిరి. నవ్వులు త్వరతో వైద్యశాలకు బోవనియందుకుచే నతడు బండిని త్వరితముగ బోనిచ్చుచుండెను. బండి యొక మనిషి మీదకుండి పోయి, వాని సంతమొందించెను ఈవిషయమును బండిలోనున్న వారందరూ మఱిచిరి. మిన్నెట్టుగారు బండి దిగివారి ఆచుకప్పుకు కులాసాగానే యున్నాడని చెప్పి తనబండిని తోలుకొని పోయెను.

ఆపట్టె బద్ధండుకుం వెనిలో నున్న బ్రూనుగారువచ్చి మాడగా అమెషి మరణించి యుండెను. పిమ్మట బ్రూనుగారి సమాచారమును పోలీసువాకి తెలియజేసిరి. బండిలోనున్న వారీయనప్పుడు మరణించెనయియు లేక గట్టిగానుండును తినెనయియు గుర్తించియు ఆవిషయమును అధికారులకు తెలుపలేరి. బ్రూనుగారులేయెడల పోలీసువారి కీకమాచారమే తెలివీ యుండకపోవును. మేజిస్ట్రేటుగారు బండిలోనివారివర్తముగూర్చి తమతీర్మానం నొక మాటయెనకు (వాచితము).

ఈబండిలోనున్న కెప్టెనును ఏ ల సాక్షిగ చేతులేదు? నర్సలివిధముగ వర్తించుటకు కారణముల నేలయరయలేను?

నిందితుడు తన భర్తమును నెరవేర్చు కుండుటయే గాక, స్వీయరక్షణార్థముక అనత్యైక్యభవమాడ కల్పించెను. మేజిస్ట్రేటు తెలిపినట్లులు ఈతనివర్తము "నీచముగను, అమర్యాగము" మాత్రమేలేదు. ఇది కూర్మముగ నున్నది. ఈవిధముగ భారతీయుని (నేటిపు) ప్రాణమును కృష్ణప్రాణముగ నతడు మాచినందులకు మేమాకిని నిందింపడు. ఎలరక, ఇట్టి మైకో పియను లనేకులు కలరు. యూపియను భారతీయుని మరణమునకు కారకుడైవచ్చును ఆరీయా స్వల్పకేసు తోడనో, లేక యూరకనో పదిలి చేయబడుచుండును.

మిన్నెట్టుగారు భారతీయుని జీవమును కృణీకరించుట మాత్రమే గాక బ్రిటిషువారికి కళంకదాయకమగు అనత్యైక్యముల మూలమున స్వీయరక్షణము గాచించుకొన జూచెను.

ఈతనికి విధించబడిన శిక్ష అత్యల్పముగ నున్నది. కాని అందులకు మాత్ర విచారము లేదు. అతిశయింతులనల్ల బాధయలేదు. కాని, యీ స్వల్పకేసు సాధారణముగ వికో పియనులకును, కలెనకేసులు భారతీయులకును విధించబడుచుండును.

బ్రూనుగారి వర్తనము ప్రశంసనీయును. భారతదేశ పాలకులలో నట్టి వారు చాలుండునున్న బాగుండును. — ఆమృతబహు వర్తి.

పాంబాయి ఆక్షేపక సభ.

క్రిందటి నెల 29-వ తేదీ నాటి సాయంత్రము పాంబాయి పాతము మాండలిలో గంధి మహాశయుని యాజమాన్యమున పెద్ద బహిరంగసభను గావించిరి. హర్షిమకు గారిని విచారణలేయే నిష్పందించుట బాగులేదని ఖండించుచు, ఆ తనినై జేయబడిన ఆయు త్రవపుకు సాధ్యమగునంత త్వరలో తొలగించవలసినదని గోరుచు ను ఒక తీర్మానము చేయబడెను. అందు హర్షిమకు గారు హింసాజేతమున కొనరించిన నేర విశేషముగ నుగ్గడింపబడినది. రాలతు బాసనము నిండుక రద్దుచేయనందుల కనమ్మ తిని తెలుపుచు మరయుక తీర్మానము చేయబడినది. ఆరీయా నమలోనే నైతిక శాసనానుసరణముగ నిర్బంధబడిన ప్రత్యేక విచారణ సంఘముల తీర్పులు ఖండింపబడెను. పాంచాల దేశపు ప్రస్తుతస్థితి నరముట కొక కంచాచూతి సభ నేర్పరుపవలసినదని కోరబడెను. పంచాల నైతిక విచారణ సంఘమువారు చెప్పిన తీర్పులపై బ్రిటిషువారు అపీలుచేయు ని మిత్తము పాంచాలదేశ తర్కక సంఘమువారికి తగినంత సహాయ మొనరించుటకు పంచాలను వనూలు చేయుటకు గూడ తీర్మానింపబడినది.

నమకాలికాభిప్రాయములు.

వియ్యపు కంట్రోలు.

వియ్యమును రవాణా చేయుటకు మిల్లుదారులకు తప్ప రెవరెవరును రయితులకును నై నెక్కులు ఇయ్యరను ఆపోనా కృష్ణాజిల్లాలో వ్యాపించి యున్నదనియు, ఎల్లరు పెండర్లు వెట్టకయ్యనని ఏమీ 28-వ తేదీ ప్రకటించబడి యుండెనని యు సివిలు గవర్నరు దైర్యతగారు ప్రతికలకు ప్రాయమున్నాడు. పంటలు పండించు వారు కాక, మధ్యకర్తలే లాభకుంతయు గాజేయుచున్నారను అతవాద సరిమొందికాదని యందుములమున స్పష్టమగుచున్నది. కేలము వర్తకులేకాక, రయితులై యుండియు వర్తకముమాడ జేయుచున్న వారెందో గుడివాడ, బందరు తాలూకాలలో వియ్యమును రవాణా చేయుటకు నై నెక్కులను పొంది యున్న సంగతి మాకు స్వయముగ తెలియును. ఏయియైతను, మధ్యకర్తలేకయే, తానస్వయముగ వియ్యము నెగునతి చే జుదలినయెడల, దెజవాడలోని డిప్యూటీ డైరెక్టరు గారికి ప్రాసీ రవాణా యధికారమును బొందవచ్చును. కొన్నిచోట్ల రయితులు స్వీయోపయోగమునమిత్తము దాచుకొనియున్న ధాన్యమునుగూడ తహసీల్దారు కమండీరు చేయుచున్నారని వినుచున్నాము. ప్రతితాలూకాలోను, తహసీల్దారుకాని కొందరు వెద్దలను కమిటీలకుగ నేర్పరచి, వారి నలక ప్రకారమే కమండీరు చేయించుచుండినయెడల, ఎట్టి జుక్రముమును జరుగకుండు ననుట నిశ్చయము. బందరు, దివితాలూకాలలో కమండీరు సరిక జరుగుచున్నదియు లేనిదియు, కనిపెట్టుటకు, జే.డి సామ్యయ్య, భో. పట్టాభి సీతారావుయ్య, కె.వివి హనుంతురావు గార్లను కొంద యవ్యంకుల కలిపి ఒక కమిటీగ నేర్పరచినందుకు మాజిల్లా కలెక్టరుగారి నెంతయు సభించిండుచున్నాము. — కృష్ణాపత్రిక.

మా శత్రుగారి తీర్మానము.

ఈదిగుత విషయములను విచారించి, సాధ్యమైనంత తీర్పుముగ విజేదిండుట కొకకమిటీని ఏర్పరుపవలసినదని గా బోవు సామాన్య శాసనసభ యందు ము.టి. యన్. శత్రుగారి తీర్మానమును ఉపపాదించురు:

(1) ప్రజల అత్యంతరములకు కావలసిన పంట చాలి సంతకము చేయున నున్నదా లేదా?

(2) ఆహార సాధ్యముల కొనుటకు భనమీనక చేత గాని, ఆహారసాధ్యముల అందుబడి లేని కారణముచేతగాని బ్రిటిషు హిందూదేశమున ఎంతవరకు తీరిక ఆహారసాధ్యములకి సంపాదించలేకున్నాడు?

(3) హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారియొక్క మాఖ్యస్థానముగా నేడోయొక స్థానమును స్థిరపరుపలేక. అనవరతమై యెడల ఆ స్థలమునుగూడ నిర్దేశించవలెను.

Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc. SPENCER & CO. LTD., Agents, MADRAS

Table with 2 columns: Vitafer container size and quantity. Rows: Vitafer Small Tin (2 4 0), Medium (3 14 0), Large (6 12 0).

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం. సెప్టెంబరు 1-వ తేది

సోమవారము.

భారత సాంఘాతిక పాలనము.

రాజ్యాంగ శాస్త్ర పత్రికయందు బర్నార్డు హాటనుగారు మోటుఫర్డు విధానమును విమర్శించుచు "హిందూ దేశకరిపాలనము నిరాధునికముగ వర్తమానముగ భావముల కనురూపముగ సాంఘాతిక పాలనము గావలయును" అని తెలిపి యుండిరి. మోటుఫర్డు విధానకర్తలు "హిందూ దేశమునందు సాంఘాతిక పాలనమును స్థాపించెడి తరుణము 1774 లో నతిక్రమించినది. సాంఘాతిక పాలనమునకు బోలిక మూలము సాధ్యము" అని నివేదన గ్రంథమునందు వ్రాసియుండిరి. నివేదికాకర్తలకును బర్నార్డు హాటనుగారికిని నింతటి భేదభావము పాలనము విషయమై ఏల గలిగినదను క్రమ సామాన్యముగ క్రజల మనంబులందు గలుగును. బర్నార్డు హాటనుగారు సంస్కరణముల ఫలము నపేక్షించుచున్నారు గాని రూపము నపేక్షించుటలేదు. మోటుఫర్డు విధాననిర్మాతలు రూపము నపేక్షించుచున్నారు గాని ఫలము నపేక్షించుటలేదు. హాటనుగారికి భరతఖండక్షేమమే ప్రయోజనము గాని అధికారవర్ధపు లాభములు స్వర్ణములు ధక్కారములు ప్రయోజన కరములుగావు. క్రస్తుతము హిందూ దేశమునందు గల కరిపాలనము దేశస్థితికిని కాలమానమునకును ప్రజాశయములకును దగినవిధమున లేదని అన్ని కక్షలవారును సంగీకరించు చున్నారు. హిందూ దేశ క్రభుత్వము సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు సంస్కరణ విధానమును నిర్ణయించుక పూర్వమే సంస్కరణావసరమును గోచ్యముగ దెలియజేసిరి. వారి రహస్యలోచనలు మన క్రతినిధులకు దెలియనివత్తుమున గతించిన రెండు సంవత్సరములందు జరిగిన రాజకీయాందోళనము బలహీనమై యుండును. మాంటెగుగారు "హిందూ దేశకరిపాలనము దారుతుల్యము. అయోమయము. వర్తమాన నాగరక కర్మితుల కనుపయోగము." అని మెసపోలేమియా నివేదికాసందర్భమున తెలిపి యుండిరి. ఇట్టి భావములనె లాయిదు బార్ని కర్జను క్రభువు మొదలగు రాజ్యతంత్రజ్ఞులు తెలిపియుండిరి. అయినను మాంటుఫర్డు విధానము లోప భూవిషయముగ నున్నది. కారణము సంస్కరణ విధాననిర్మాతలు క్రస్తుతము గల కరిస్థితుల నతి క్రమింపజాలక పోవుట యని విదితమగుచున్నది. ముఖ్యాధికార మంతయును సాధికారవర్ధాభీనము నందుండవలయునను సిద్ధాంతమే సంస్కరణముల ప్రయోజనమునకు క్రతిబంధకమైనది. ఈ విషయమును విమర్శించుచు బర్నార్డు హాటను గారు "మాంటుఫర్డు విధాన కర్తలు భావిప్రయోజనములకు సాధన సామగ్రిని నిర్మించుటకు బదులు గత ప్రయోజనములకు సాధన సామగ్రిని నిర్మించుట దలచెట్టిరి." అని తెలిపిన భావము మహానూత్రమువలె సంస్కరణముల పరమార్థమును వర్ణించుచున్నది. క్రజలు స్థానిక స్వకరిపాలనమునందు శిక్షణమును బొందుటకు గతించిన 40 ఏండ్లయందును గలిగినయవకాశములను సాధికారవర్ధము బిగబట్టి యుండెను. లోకమునందంతటను స్వకరిపాలనము స్వయంనిర్ణయమును క్రజలిన ఫలమునందు

సంస్కరణవిధాననిర్మాతలు స్థానిక స్వకరిపాలన విధానమును విధించుట హాటనుగారికి విదితముగ దోచుటయందు ఆశ్చర్యముండదు. నిత్య వ్యవహారములందధికారవర్ధము గనబరచిన సామర్థ్యము వారి యుదారక్రక్తికి నిదర్శనము గాదు. సుకరిపాలనమునకు ముందరిపాలనమువలె శాసన నిర్మాణదక్షిణమును నవసరము. "పురపాలక సభలయందు వ్యవహారములను నిర్వహించలేని వారు శాసననిర్మాణదక్షులుగ నుండవచ్చును." అని హాటనుగారు తెలిపిన సరళ భావము అధికార వర్ధాభిమానుల అనుభవసిద్ధాంతమునకు తగిన క్రతుత్వ తరముగ నున్నది. నిత్యవ్యవహారములందనుభవములేని లాయిదు బార్ని గారు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవిషయదేశయందు మహాశాసనకర్తయై సామ్రాజ్యము నుద్ధరింప గలిగెను. వ్యవహార నిర్వహణ వైపుల్యమునకును స్వకరిపాలన సామర్థ్యమునకును సంబంధములేదని బర్నార్డు హాటను గారు నూచించిన భావమును సాధికారాభిమాను లందరును గ్రహించుట సమంజసము.

అధికారవిభజనము

హాటనుగారు రారంభమునందధికారవిభజనము స్వకరిపాలనసాధారోపాదమునకు మార్గమని యంగీకరించుచు "అధికారాయత్తవిషయములను మాత్రము నిర్ణయించవలయును. కేషించిన విషయము లన్నియును ప్రజాయత్తములై యుండవలయును." అని తెలిపిరి. రాష్ట్రములయందు హాటనుగారు మన జాతీయవాదులు గోరెడి స్వకరిపాలనవిధానమున కనురూపమైన రాజ్యాంగ నిర్మాణము నామోదించుచున్నారు. రాష్ట్రములకు అప్పలను జేయుటకును పన్నులను వేయుటకును సాధికారముండవలయుననియును రాష్ట్ర క్రభుత్వములందు వలె సామ్రాజ్య క్రభుత్వమునందును ప్రజాయత్తవిషయము లధికముగ నుండవలయుననియును మంత్రులకు స్వతంత్ర్య వ్యక్తిత్వ ముండవలయుననియును హాటనుగారు నిరాధునికముగ దెలిపిరి. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును లాంకామైదు దూది యంత్రాధికారుల బెడరింపులకు చలించక నొసంగుట యవసరమని వీరు తెలిపిరి.

హిందూ దేశమున సంయుక్త రాజ్యమున కార్థికవాన్య పాతముచే బంధించుట యసంగతము... మనము బోధ్యమకేవు నందు తేహాతు పెట్టెలకు సంధించిరకథన మరకజడ... స్వాతంత్ర్యస్థాపనముకై మరణవేదన ననుభవించినవారి గౌరవ ధన్య సంరక్షణార్థము భారతీయుల కధిమము నొసంగుటకు మనకంజనేయదు. భారతీయులు వారియార్థకీర్తిని జక్క తెల్పుకొనుటకై ప్రస్తుత విపరీత పరిస్థితుల ననుసంహరించుటకు బ్రిటీషుజాతి సాహసించనేరదా? కలనరాజ్యముల కొక ధర్మమును భరతఖండమునకు వేరొకధర్మమును వేల యుండవలయునా? కిగ్గుకు జేతైస్సార్థకవర్తమే ఆర్థికనీతికి మూలకాంక్షము."

అని బర్నార్డు హాటనుగారు బ్రిటీషు కరిపాలన నీతిని విప్పిచెప్పిరి. లోకమంతయును కరివర్తితమైన యీ సమయమునందు బ్రిటీషు రాజసి తిజ్ఞులు హిందూ దేశముపట్ల సమగ్రమైన రాజ్యాంగ విధానము నవలంబించుట ధర్మమని సామ్రాజ్యక్షేమమును గోరెడివారందరును సంగీకరింపవలసి యుండును.

సాంఘాతిక పరిపాలనము

మాంటుఫర్డు విధానము వర్తమానయుగమునందు కరిపాలనాదర్శమైన సాంఘాతిక పాలనమును బేర్కొనుటకు భయకంపితమైనటులు నివేదికా గ్రంథము తెలుపుచున్నది.

"కర్తవ్యము యగమనందు అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములందు కనడా ఆస్ట్రేలియా దక్షిణ ఆఫ్రికా జర్మని రాజ్యములందు సాంఘాతిక పాలనము వ్యాపకమునందు

గలదు. బ్రిటీషు సంయుక్త రాష్ట్రములందు నిర్మాణ మావరణీయము నిర్ధారము వ్యాప్తిగ ఆంధ్రాకుల దేశవ్యాపానమున కేకకర్తవీని విజ్ఞు... మహాశాంతియొక్కము కర్తవ్యము యగమనందు నిర్మాణమునకు కరిపాతము. హిందూ దేశము మహాఖండియ అనేకాకులు భావలు మతములు సాంకరదాయాచారములు గల క్రజలను గలిగియున్నను విజ్ఞానమునందును శాశ్వతము లందును గమ్యస్థానమునందు భేదములేదు. ఆనర్థములై వ స్థానిక జీవనమును స్థానికాభిమాన నిర్వహణ సామర్థ్యమును సంరక్షించుచు భారతమహాంగనిర్మాణము వాంఛితమైన క్రయోజనము. భరతఖండమునందు సాంఘాతిక పాలనమున కాదర్శములై కరిస్థితులు గలవు. దీనికి మించిన రాజ్యాంగనిర్మాణము గాని రాజ్యాంగాదర్శముగాని సాధ్యము ప్రయోజనకరమా? అని బర్నార్డు హాటనుగారు వ్రాసియుండిరి. భరతఖండమునకు సాంఘాతిక పాలనము సహజ సిద్ధముగ నుండగ దానిని మాంటుఫర్డు విధానము నిరసించుచున్నది. ఏవిధమున విమర్శించినను మాంటుఫర్డు విధానము అతుకుల బాంధవలె నున్నదిగాని మహానిర్మాణమువలె నుండలేదు. ఆశ్రోద్వయ వాదులు సంస్కరణ విధానము నందు ప్రాత వైన సంకుచితవర్ధతులను బరిత్యజించి లోకాంగీ కృతమైన నవీన రాజ్యాంగ ధర్మము నవలంబించ గోరుచున్నారు. ప్రత్యేకవర్త్యము గల యంతర్జాతులు భాషలు... సింధిపుడ భారత రాజ్యాంగ సాధ్యము గాగలదు. ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగల దేశ ప్రజావికాసము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాధారము ననే సాధ్యము గావలసి యున్నది. బర్నార్డు హాటను గారు దెలిపిన సాంఘాతిక పాలనమును స్థాపించి భారతరాజ్యాంగ నిర్మాణమును బల క్రదముచేయుటకై సంస్కరణములతోనే రాష్ట్రపునర్నిర్మాణముచేయుట యవసరమని అధికారవర్ధము నాయకులు గ్రహించుట యవసరము. క్రజలకు దెలియని కరభాషయందు రాజకీయ వ్యవహారములు జరుగుచుండు న తవరకును బాధ్యతాయుతపాలన మసంభవమని సంస్కరణాభిమాను లందరును గ్రహించుట భావ్యము. బర్నార్డు హాటనుగారి వ్యాసముదారభావభరతమై భౌతికయులయాశయములను విశదము చేయుచున్నది.

రంగూను బియ్యపు వ్యాపారము.

బర్నాదేశమునుండి 1918-19 నందు 2418 లక్షల రూప్యములు విలువగల 24, 87, 171 టన్నుల బియ్యము వడ్లు ఎగుమతి చేయబడినవి. లోగడి సంవత్సరమున కంటెను గతసంవత్సరమునందు విలువయందు 6 కోట్లను కరిమాణము నందు 4 లక్షల టన్నులును పెరిగినవి. ఇందు 1562 లక్షలు విలువగల 16, 42, 067 టన్నుల బియ్యము విదేశముల కంపబడినవి. ఇందు విశేష భాగము యూరపుఖండమునకు పాలకులు నియమించిన యధికారి ద్వారా కంపబడినవి. యూరపు ఖండమునం దీబియ్య మెటులు వినియోగపడినదియును నిర్ణయించుటకు సాధనములు లేవు. మెయిలు పత్రికయందొక లేఖకుడు వ్రాసినటులు రణరంగములందు భారతీయులను జూచి యూరపియను భటులు పరియన్నమును తినుట కలవాడు పడిరను వదంతియం దెంతసత్యము గలదో గనుగొనుట యవసరము. ఈవదంతి సత్యమైన బియ్యమును యూరపుదేశముల కెగుమతి చేయుటకు గారణము విదితమగుచున్నది. యూరపియనులు పరియన్నమును తినుట కారంభించిన బియ్యము ధర చుక్క నుండుట సంభవమన బియ్యము అన్నాదురతి

ప్రాచీన నూతనం పెండొలు గంగాత్రయ నుండి ఆగస్టు 30 వ తేదీని క్రిందికి వార్తలు వున్నాయి. బొంబాయి బరోడా పెండొలు ఇండియా రైలువేలోని గంగాత్రయ పీఠాదా స్త్రీమనులకు, పాటోనాండా హిందూ స్త్రీమనులకు మధ్య రైలు రోడ్డు తెరిచారు. మెయింట్ బెయిన్ కోట ఆగ్రామీయక కెల్లుమండెన. కేటటిండి బాటసారులకు బండ్లు మార్చి తీసికొనిపోవుచును. ఇక్కడు వంద ఎక్కువగు నందుకులన నట్లు చేయుటకు సాధ్యముకాదు. బంధగురువారముల నాటికి ఇందు మామూలుగ నడువకున్నును.

విదేశతంత్రవార్తలు

(రైటు వీ జెస్సీ)

ఇంగ్లాండు

సంస్కరణముల చట్టము.

సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి ఆభిప్రాయము

లండను, ఆగస్టు 29:— బాయ్లూ కమిటీవారి విచారణసూచి ద్వారా బెనర్జీ గారి ప్రతిపక్షము వ్రాసిన దానిలో సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు తెలిపిరి. భారతజాతియవరంగా మును కనకమును సామాన్యమార్గములను సంస్కరణముల చట్ట మించుకయు నరకట్టను. మితవాదులు ఆభిప్రాయము ఆంధ్రులనుగా వివరములలో నెట్టి ఆభిప్రాయభేదములను గలిగి యున్నను ఈ విషయమున దోకే ఆభిప్రాయము గలిగియున్నారు. ప్రాచీనీయాదర్శములను పాశ్చాత్యస్వరూపాలకు సంపాదనాసాధనము నిర్మించుటకున కీడు మూడునను సంబోధనా సామాజికమున కాంతమైనను లేదు. బ్రిటిషు పరిపాలన మారంభమైన నాటినుండియు సామాజిక విప్లవము సాగిన ముపాశ్చాత్య కర్మముల ననుసరించుచున్నది. భారతముఃక్రమమున, నివిలు సర్వము ఆంగ్లేయీయులకును సరికదనను సంబోధనా కట్టి ఆనకాకము లేదు. వారుభయమును కనుకనుభవ్యకలను బాగుగ గుర్తెట్టి ఉపరికిరిని ప్రకటించుటని నానమ్మకము. ప్రతిభివర్తముల నియు ద్వంద్వప్రభుత్వము నంగీకరించు చున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వమున గూడ బాధ్యతను బోధాధికారము కావలయు ననుచున్నది. మాంసపు పెళ్ళిపుట్టు సంస్కరణ ప్రణాళిక యందలి ముఖ్యమునకు తెలియకమును కర్మములనుగూడదని సామాజికములోని ప్రజలందఱును గోరుచున్నాడు.

ఇండియా సేవల ఏర్పాటు.

లండను, ఆగస్టు 28:— ఇండియా సేవల ఏర్పాటును తగ్గించుటకు ఏర్పరచబడిన సంఘమునం దొక్కభారతీయుడు మాత్రమే సభ్యుడుగా నున్నాడు. లండనులో జరుగుచు చారణమున దత్తకై నను సంబంధములేదు. భారతీయ ప్రజానాయకులం దొకరైన నిసంఘమునం దుండదగును. మేజరు సర్ మహమ్మదు ఉమర్ హామ్మదు ఖానుగారిని సభ్యునిగా నియమించుట ఆశ్చర్యమునకుని అంతామడిగారు. పెద్దమనిషుడు కెటెలు పత్రికకు వ్రాసిరి.

వైమానికయోనము.

లండను, ఆగస్టు 29:— కర్మము విశేషము గురియించు ఘోషామూలకములు ప్రయత్నముగ నున్నను లండను స్వాతంత్ర్య వైమానికప్రయోగములు మాత్ర ముగలేదు. ప్రతి దినమున కేళితత్వక నాలుగు విమానములు లిడుగులాడుచున్నవి.

వెండి ధర.

లండను, ఆగస్టు 20:— వెండి ధీతిగతులను గూర్చి చర్చించుచు వైయుక్తత్రిక ఇట్లు ప్రాయమున్నది. సామాజిక ప్రభుత్వమువారు తమ ఆర్థిక విధానమును వర్తకులకు తెలుపవలయును బాగులేదు వారి సంకల్పిని తెలుపవలయును వారియొక్కయును. ఇచ్చటి ప్రభుత్వమువారు నాణెములను గూర్చియు, క్రెస్టి పత్రములను గూర్చియు నవలంబించు తమ విధానము నిమిషము తెలుపవలయునని వర్తకులు ఘోషించుచున్నాడు.

ఫిషరు హెండర్సనుల వివాద.

లండను, ఆగస్టు 27:— ఫిషరు గారిని హెండర్సను గారిని జరుగుచున్న వివాదములో హెండర్సను గారికి ఉత్తరప్రభుత్వములను జరుపుటకు నిరాకరించిరి. తాము మిక్కిలిగూడకు కృతఘ్నుల మెట్లయినది ఈ ప్రకారమున హెండర్సను గారు తెలిసిరి. ఉభయమునోకవో నమాకేమై చర్చజరుగదు.

ఇర్లాండు ప్రతికావరికలము.

లండను, ఆగస్టు 29:— నెప్టెంబరు 1 కు తేదీ నుండి యు ఇర్లాండులో ప్రతికావరికలము తొలగించబడును.

ఫిజీదీవులు.

సువా (ఫిజీ) ఆగస్టు 30:— క్రతుతేజముల వారినిరా బోవు మూడు సంవత్సరముల వరకును రానియ్యదు.

కెనడా

శ్రీ శ్రీ లగు బోధాసే నాని.

సర్ రాబర్టు బోర్డను గారి ప్రస్తావన.

ఒటవా, ఆగస్టు 29:— జనరలు బోధాగారి మరణమునకు సర్ రాబర్టు బోర్డను గారు చాల విచార మొంది. వారు భయములకును సంధి నభిలాషే న్నవాడు గలిగెను. బోర్డను గారి ట్లు పలికిరి. “సంధిసభయం దనేకాంక్షలులనై న నేకమంది కల్పిప్రాయ భేదములు గలిగినవి. కాని బోధాసేనాయకు నేను నేకీభవించిరి అంకమొక్కటియు లేదు. ఆకనిమూర్తి వంతు చాల గంభీరమైనది. ఆతడు చాల ఉచార స్వభావుడు. న్యాయ స్వాతంత్ర్యములం దవలీత ఆదర్శములు గలవాడు. నుదికాలనూత్నవృద్ధి గలవాడు. ఆత్మకమైన సామర్థ్యము గలవాడు. రాజకీయ వ్యవహారములందు ఆచరణీయములగు పనులందును సహజేంద్రికములు కలవాడు. ఆకనిమరణము ఆఫ్రికా, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములకే కాక ప్రపంచమంతటికిని తీరనికాటం త గ నుం ద గ ల యు. ప్యారి ను లో నున్న ప్రదేశ ఆకనికీరము మంతిసితిలో లేకుండెను. పోలండు సంజీవర్థమున కధ్యక్షత వసాంపనాయని యతడు నన్నుకుగ గావలదని గట్టిగా చెప్పితిని. అతడు నానలవానిని యూరకుండెను. క్రమ క్రమమున నాకనిజేవాడు స్వస్థక జెందునని తలచియుంటిమి కాని అతడు మాత్రము కీరపాటనము తప్పి పోయినదని చెప్పుచుండెడి వాడు.”

ప్రధానమంత్రి తన తరపునను మంత్రీవర్గము వారి తరపునను బోధాసేనాగారి నూరడించుచు కంటిసంపెను.

వేల్పుయువ రాజుగారు

కెనడా స్వాగతము.

ఒటవా, ఆగస్టు 29:— కేన్సు యువరాజుగారు నేడి చటికి విచ్చేసిరి. ప్రజల పరిమితాహ్వానమున వారి నాదరించి సత్కరించిరి.

సర్ రాబర్టు బోర్డను గారు.

ఒటవా, ఆగస్టు 29:— కేన్సు యువరాజుగారు నేడి చటికి విచ్చేసిరి. బహుళ సంఖ్యాకములగు జననయాచారముల వారి నతి దివ్యము గ వాన్నించి సత్కరించి నది. పార్లమెంటు భవనమున వద్ద సర్ రాబర్టు బోర్డను గారు రాజసభ్యుల ప్రత్యేకము శ్రీవారి కర్పించిరి. యువరాజుగారు వైనికనలో (కనీశించి సామ్రాజ్య వైనికలలో) సహవాసము నేర్పరచికొని సందులన శ్రీవారి కిని వలకడేములకునుగల అనురాగబంధములు దృఢపరచుట ప్రాసది. “అధినివేళముల గౌరవనదని హెచ్చుటలన సామ్రాజ్యముం దుండు ప్రజలందఱికిని శ్రీవారియం దుండు సామాన్య ప్రేమాభిమానములు హెచ్చి యొకే సార్వభౌమునివై (ఈ రాగాతికమున అన్యోన్య మిత్రత్వము బలపడెను” అని అతడు చెప్పెను. బోర్డను గారి యువస్వామి యూరీయెన వెంటనే సభ్యులు తానుసామతో వసరించిన కోలాహలము నకు మేరలేకుండెను.

యువరాజుగారు ప్రత్యుత్తర మొనగించు నిట్లనిరి:— సామ్రాజ్యమంతటి నైక్యములేము సంస్థాపనాదులకు రాజభక్తియే మూలకారణ మని మీరు జలికిరి. ఈమాట (శ్రీచక్రవర్తి గారి శ్రేష్ఠపుత్రుడ నగు నావై నెలకభారమును మోపుచున్నదో నే నెఱుగుచును. ఈబాధ్యక చాల మహత్తరమైన దయ్యది యుత్సాహకరమైనదిగూడ నగు” యువరాజుగారి యువస్వాసారముల మరల సభ్యుల సంతోషారావముల నింగి నెలంగ సాగెను.

వికరీతపు ధరలు.

ఒటవా ఆగస్టు 30:— ఉత్తర ఆమెరికాలో ధరలు వికరీతముగ వెగిపోవుటచే కనడా ప్రభుత్వము ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు కలిసి పనిచేసి వీనిని తగ్గించు మూర్తముల నాలోచించుచున్నాడు. వర్తకసంఘమువారి ద్వారా పని జరుగుచున్నది.

ప్రాణి

యుద్ధప్రదీప విడుదల.

ప్యారిస్, ఆగస్టు 29:— యుద్ధబాధలను సాధ్యమైనంత తక్కువలో చాలవరకు తగ్గించవలయునను నుద్దేశముతో జగ్మనలెవుడు సంధిని పూర్తిగ నంగీకరింతురని ఉన్నతసభవారిరువురూచుచున్నాడు. జర్మను ప్రభుత్వమువారు సంధి నంగీకరించిన వెంటనే యొక అంతర్విక్రీయసంఘమువారి యాజమాన్యమున యుద్ధ ప్రదీప విడుదలబడుదురు. ఆసంఘమునందు జర్మను

ప్రతినిధులు గూడ నుంచబడుదురు. ఈ మహాకారణ్య కా ర్యాకచరణములన జర్మను వైశిలకే ఎత్తుకలరాధము క... గగలదు. ఇది ఎంత త్వరలో జరుగునదియు జ... మావారిమీదకు ప్రజలమీదకు కలిచియున్నది.

పాకుసేనాని ఆంగ్ల సహాయమును ప్రశంసించుట.

లండను, ఆగస్టు 29:— పార్లమెంటులో నిటీలెల తన్ను విశేషముగ ప్రశంసించినందులకు కృతజ్ఞతను వెలుపుచు యున్న పాకు సేనాని గారు లానుకుబార్ని గారి కొకలేఖను వ్రాసిరి. అందిట్లు చెప్పిరి. యుద్ధము నింకత్వరలో నేను మాగింతగలుగుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు 1918-వ సంవత్సరములో న నేక వైద్యముల సంప్రదించు ముఖ్యకారణము. అంతియగాక ఆమెరికా వైద్యములను యూరపులకు తీసికొనివచ్చుటలో బ్రిటిషువారు చేసినసహాయ మపరిమితము. ఇందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను.

అమెరికా

న్యూయార్కు పౌరస్వాతంత్ర్యము.

న్యూయార్కు, ఆగస్టు 29:— న్యూయార్కు పౌరస్వాతంత్ర్య చిరుదము నొందలనినదని ఆవురపాలన సంఘాధ్యక్షుడంపిన ఆహ్వానమును యువరాజుగా రంగీకరించిరి.

రుమేనియా అమెరికా బేళము.

న్యూయార్కు, ఆగస్టు 28:— న్యూయార్కు కల కాన్ స్టాంటు (రుమేనియా) రేవులకు ఆమెరికా

లను వకుపురుడు. ఇదిగరకట్టియే తేదీనుండి స్త్రీమరులు సకుమలు

రుష్యా

వైలీషియ

లండను ఆగస్టు 28:—

మారినదని ప్రతిజ్ఞలు నడపుచు కనబడుటలేదు. ఆగ్నే భాగ ప్రజలముగా నున్నది. జర్మనులకును పోలండు దొంగనమును పంతుకుండ నిలిపి యుండి: టికిని నేలను వంపి కావలి: వారి కాగ్రహ మధికముగురుగములు చాల నాందోభనకరము యాధనాచు

ర్మనులు మరగి ప్రస్తావితము లోను జర్మనుల వారు. జర్మనులలో ప్రో దిని నిర్బంధించ నాకనములేని మును కలిగించ లు తెలుపుచు

లండను

చుకొంటుచుని పిరి. దక్షిణ: మైనది. కా

పులంక కే చున్నను | చున్నామన విజయము: డెనికను గా ఆ నేలట్లు మెల్లు కద రూపుమాపు ప్రాంతమున కోపరముగ టాంబేవా(మందిని పా ర్మములను | నాకనముచే పోవుచునా

మొదటి భాగము

శ్రీమంతుల పంతులు గారు మాట్లాడుతూ... 6000 మంది పట్టుకొనబడిన... 5400 మంది పట్టుకొనబడిన.

అధ్యక్షులు గారు.

కానీ విమాన దళము అధ్యక్షులు కోల్పోయిన గానీ... 14 వేల మంది పట్టుకొనబడిన.

ఒక నాకమునుగుట.

అధ్యక్షులు, ఆగస్టు 28:— గోదావరి అను బ్రతిమ... 20 మంది చనిపోయి.

దుస్థా ఆంతరంగిక కలహములు.

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 28:— బోలెడు... పట్టుకొనబడిన.

అధ్యక్షులు, ఆగస్టు 29:— బోలెడు... పట్టుకొనబడిన.

బాల్లికు రావ్రిములు.

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 28 — జరగా... పట్టుకొనబడిన.

జర్మనుల దురాగతములు

కోమల హేమ, ఆగస్టు 28:— తిమిరియా... పట్టుకొనబడిన.

బోలెడుకుల పరాజయకారణము.

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 29:— వెల్గోగ్రా... పట్టుకొనబడిన.

జర్మను

తైదులందు; జర్మను సైన్యము.

కోమల హేమ, ఆగస్టు 29:— తైదుల... పట్టుకొనబడిన.

కోమల హేమ గారియుందురు. సంధివరకు... పట్టుకొనబడిన.

జర్మను సాంఘికవాదులు.

కోమల హేమ, ఆగస్టు 29:— సాంఘిక... పట్టుకొనబడిన.

జర్మను విమానములు.

కోమల హేమ, ఆగస్టు 28:— జర్మను... పట్టుకొనబడిన.

బేలాకను

వియన్నా, ఆగస్టు 30:— బేలాకను... పట్టుకొనబడిన.

విమానపు కంపెనీ.

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 30:— ప్రభుత్వ... పట్టుకొనబడిన.

హాగరి

హాగరి నూతన మంత్రివర్గము.

కోమల హేమ, ఆగస్టు 29:— బుడా... పట్టుకొనబడిన.

ఎన్నికలు.

బుడాపెస్టు, ఆగస్టు 29:— నూతన... పట్టుకొనబడిన.

రుమేలియా సాంగరి జేతములు.

బుడాపెస్టు, ఆగస్టు 29:— రుమేలి... పట్టుకొనబడిన.

బ్రిటిషు ఆమెరీకా వైక ప్రతినిధులు.

బ్రిటిషు ఆమెరీకా వైక ప్రతినిధులు... పట్టుకొనబడిన.

హాగరి మంత్రివర్గము.

బుడాపెస్టు, ఆగస్టు 29:— మంత్రి... పట్టుకొనబడిన.

తిని పొందుట వారికి మంత్రివర్గము... పట్టుకొనబడిన.

వివరములు.

బెర్లిన్, ఆగస్టు 28:— క్రింద... పట్టుకొనబడిన.

మాంటినిగ్రోత్ తిరుగుబాటు.

బెర్లిన్, ఆగస్టు 28:— మాంటిని... పట్టుకొనబడిన.

గోలియతు విమానము.

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 22:— గోలియ... పట్టుకొనబడిన.

జనరలు బోలామరణము.

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 28:— జనరలు... పట్టుకొనబడిన.

స్తాన ప్రతిక వారిని గురించి ఇట్లు వ్రాసెను:—

రద్దీయ మైక్రోగ్రాఫ్... పట్టుకొనబడిన.

వైపుమిస్తరు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాసెను:—

వైపుమిస్తరు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాసెను... పట్టుకొనబడిన.

పరిస్థానాననభ.

గెయిట్ గారి ఉపన్యాసము.

నాడు బీహారు పరిస్థానాననభ రాష్ట్రముల కానన
 యందు సమావేశమయ్యెను. లెఫ్టినెంటు గవ
 గెయిట్ గారు నభాధికర్యము వహించి
 ధించిన వివిధ విషయములను గురించి
 యువశాస్త్రములో క్రింది విషయములు
 మాత్రమేను తరువాత మనము కానిటర్
 ను గావించితిమి. అందు అధికారేతర
 కలరు. యందు వారు తరువాతవనకు సంబం
 ద నిర్వహించి ఆలోచ్యతమలకు భవమును
 అధికారమును వహించురు.
 త ఆహార వదార్థములు లేవు. భరతవర్ష
 వంటలు పోవుటవలన ఆహారము భా
 ది. గతపారి వర్షమును వివరమును తురి
 ఆగిపోయెను. క్రైస్తవీధర పెరుగుటచే
 భవమును కృత్రిమయ్యెను. ఇదివర కింతభ
 గులు పాచ్చుటవలన ప్రజలందరకు భాధ
 బుడిచిపెట్టెను. భాగ్యవర్షము నబుడిచి
 గ్రహించునందున, దియోగరు నబుడిచిపె
 ంభవయ్యెను. ఇక్కడ కలవులకులకొరకు
 కృత్రిమములపావులను ప్రభుత్వమువారు
 జల్లారావలవారుమారు మరొకటి పోట్
 గాములు వంజారు చేసిరి. ఎక్కడ
 రమో అక్కడ వారు పిలవెంత
 భుక్తిపెట్టుచున్నారు. రివిన్యూవారు
 వారు 50 లక్షల రూపాయలను మంజూరు
 ంటు ఎక్కువలలో వారు దానిని వివిధముల
 గుంతులకై డిస్ట్రిబ్యుట్ చేయుచున్నారట
 నుండియు బర్మానుండియు భాగ్యమును
 టములు జరిగినవి. వర్షములు నరకును దిగు
 వీలులేనప్పుడు ఈ యేర్పాటు బవవలసి
 వ మించినప్పుడు ఇందుకొక 4 జిల్లా
 టవారి అవ్వలకందను అప్పయ్యటకు 28
 వేలుబడెను. బీహారులో గౌరవముగ ప్రభుత్వ
 గును చేయుటకు భర్తవధిని తెలకొల్పిరి. దీనికి
 క్రితగాకుండ చందాయయ్యెను. బవవర మొదలు
 తరమువరకును బర్మానుండియు బంజారమునం
 0 టముల వియ్యమును దిగువతిచేసికొంటిమి.
 గోధుమలను కామభాగ్యములనుమారు తెచ్చు
 దినుండి 62000 టముల వియ్యము 80000
 టములు కామభాగ్యములు వైరాష్ట్రములకు ఎరు
 ట అన్నిమార్గములమారుగను 890000 టముల
 భుమలు కామభాగ్యములు వైరాష్ట్రములనుండి
 వకు దిగువతియ్యెను. అందులో 250,000
 టములు కలరు. 167000 టములవరకు యెరువతి
 11000 టముల వియ్యము మందులో కలరు.
 గరను దొరకననవారు నిర్ణయించుటవలన కొ
 క కొంత సాములూ భిక్షులు కలిగెను.
 ఎక్కువ సాము మాములు వర్షములకు పో
 గ్గయించును. వారు తక్కువవరకు బట్టలను కొ
 న 6,7 లక్షల సాము లాభముచెప్పెను. బట్టల
 స్థితిగతులు అంతవైరముగ లేవు. ఫిర్రోజ్ నుండి
 ముగ ధరలు పెరిగిపోవుచున్నవి. గత అక్టోబరులో
 వరలకు ఇప్పుడు బట్ట లించుమించుగ నమ్ముచున్నది.
 లో బట్టలు తగినన్ని లేవు. వర్షములు ఇప్పటి వరకు
 నే క్రొత్త నర. ను తెప్పించుకోవలసియందును.
 వారు ధరలను పెంచుచును.
 యువశాస్త్రము ప్రకారము ఏ ప్రలోకమున కి గురిమిద
 ంపితిమి. జామీనుమీద 18 గురిని విడుదలచేసిరి. 6
 300 ప్రజలములలో నిర్బంధించితిమి. 24 గురిని గృహ
 నిర్బంధించితిమి. 18 గురిను మహిలాంగు స్కూలు
 ంపిరి. మహిలాంగు స్కూలును కట్టినేయుటకు నిశ్చ
 . అక్కడ నలుగురే బాంబులకలరు. దీనినిబట్టి మాము
 80 మంది జామీనుమీద విడుదలచేసినట్లును 20 మంది
 బండ్లలో నిర్బంధించిట్లును, ఇతరప్రాంతములలో 7
 ంధించినట్లును తెలుచున్నది. ఇతర ప్రాంతములకు
 దురు ఈ రాష్ట్రమునము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నాంపయ్య కృష్ణగారి అభిప్రాయము

రావుసాహెబు ఎం. నాంపయ్య కృష్ణగారిని నాకును
 ఇట్లు సంభాషణ జరిగినది.

నాంప:— తాను ఆంధ్ర మహాజనసభకు పోయిన
 మని ప్రాసీయమైనది. సభ జయప్రదముగా జరిగినదా?

నేను:— సభ జయప్రదముగా జరిగినది. ఆంధ్ర రాష్ట్ర
 సభావ్యవసంఘాధ్యక్షులగు తమరేల సభ సలంకరించి యుం
 డలేదు.

నాంప:— నానహోదయవలన జబ్బుగా నుంటున్న రా
 వాల నైతికి.

నేను:— తాను యాభాగ్యమును దాచుచున్నార
 ది. బు. కేకపిల్లగారు మిమ్ముల సభకురాకుండ వేసినటుల
 తోచుచున్నది. కృత్రిమమును ఈతరన కలంచుచున్నార. కా
 ర రాష్ట్రమును విడదీయ నంగీకరింతురు. తమకుమారు వారికి
 తానపాపము కల్పించురా?

నాంప:— లేదు-లేదు- నేను ఇతరులముట వినువాడను
 కాను. నాకును మార్కజేతమును భక్తికలదు. ఆంధ్రభావముం
 దభిమానముగలదు. పృథ్వీకాంధ్రరాష్ట్ర విభజనయందు గల
 లాభమెరుగుచును. అందుచేతనే నేను రాష్ట్రము సభావ్యవ
 సంఘము కధ్యక్షుడనైతిని.

నేను:— కేకపిల్లగారు తమకు ముఖపడికలదని
 రాష్ట్ర విభజనము నంగీకరింపకుండుట అయిన తేదీకైని వెల్ల
 దించునా? నలుగురు పడి కలిగినవారందఱు తేదీ నాయకులమనియు,
 తేదీకైని మనియు పృథ్వీకాంధ్రరాష్ట్ర ఉద్యమములు పృథ్వీకై
 యుట తేదీకైని మనియు భంగకరముగాదా?

నాంప:— (నవ్వును) తమకు నెలవిచ్చినది నిజము. కేక
 పిల్లగారు మొట్టమొదటనుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజన నంగీకరిం
 లేదు. అయిన అంగీకరించిన అంగీకరింపకున్న నేను ఆంధ్ర
 దను. నేను పృథ్వీకాంధ్రరాష్ట్ర మాయచున్నాను. మార్కజేతము
 దాంధ్రము మార్కజేతము. నేను ఆంధ్రవిద్యార్థులకు సాయ
 మును చాల చేయుచున్నాను.

నేను:— మనకు భౌగోళికముల కందరిని తమకు కృతి
 మునురంజితరేమో యని అనుమానము కలుగుచున్నది. అయ
 ను మానము నెటుల భావుకొందురు?

నాంప:— తాను ఆంధ్రకత్తిక యందు నాకునుమి
 తను జరిగిన సంభాషణ కృత్రిమముల సోదరులు నాయందు
 నభిప్రాయములు కలిగియుండురు. నాకు పూర్వమైన రాష్ట్రాధి
 మానము కలదు. నేను పృథ్వీకాంధ్రరాష్ట్ర మభిలషించు
 చున్నాను. ఇది తీర్కరణకుద్ధిగా నమ్ముచు.

నేను:— తాను ఆంధ్రభావముం దభిమానమును బా
 టుచున్నామంటి. మామనిదర్శనము లేదు బాటుచు?

నాంప:— తాను మాస్ట్రగ్రామ మను ఉరవకొండ
 దనుజేసిన అప్పుట నాపాతలములందు ఏమి బోధించుటను
 ది నాశ్వంత రైబ్రింగింజేగ్రంథమునున్నది మాబాలబాలిక
 తేదీవనభగింపించునది తెలియకలదు. నేను ఆంధ్రకత్తికకృత్తి
 నదాది నిత్యమును పాఠముగ జరిగిగాని భుజింపను. నేను
 ఆంధ్రజేతమును తట్టకదా? జన్మభూమియందు ప్రతివానిని
 ప్రేమగలదుగాదా? నేను ఎక్కువ అరక కన్నదీయులలో
 సంబంధము కలిగియున్న నేను ఆంధ్రుడనుగానే భావించు
 తును. కృష్ణజేతములవారు తరువాతించిన తేదీమందు
 జన్మించి తేదీదోసము చేయకలరు. సార్వభౌమములను విం
 దునని తాను తలచుచున్నాను. అటుల జరుపదోను. నిజముగా
 నమ్ముచు.

(మహం) గుంకల్లు దొంగ నాగేశ్వరరావు.

తుర్కీ సమస్య.

భారతమహాదీయుల విజ్ఞానము.

తురుష్క సమస్యను తుర్కీదీనులలో భారత మ
 హాదీయులందఱి యభిప్రాయ మెట్లున్నదియు కృధాన
 ముద్రికలెలుపునిమిత్తము హిందూజేతముందలి మహమ్మదీయు
 లందఱి తరపునను నెట్లెరుగు 28 వ తేదీని లక్ష్యము
 పురిలో పెద్దబహిరంగసభ జరుపబడును. తురుష్క సామ్రా
 జ్యమునుగూర్చి సంధిసభలో జేయబడిన సూచనలు అయి
 లోనికి రాకుండ ప్రధానమంత్రి తనయువచ్చుకై వివిధ
 గింకలను మునియు, అట్లుచేయుట సామ్రాజ్యజేతమున కత్య
 వసరమనియు తెలుపబడును. ఇదివరలో నిరంతరము చెప్పుటకు
 చున్న ఈయంతమును మరింత స్పష్టముగ తెప్పట కిసభ
 ఉద్దేశించబడెను. అందువలన వారి హితవచనములకు మునుపటి
 కంటె ఎక్కువ ప్రాముఖ్య మొనగబడునని వారి కలంఠ.
 లాహోరు నగరముందలి మహమ్మదీయ కాంతములు, ఆరాష్ట్ర
 మందలి మహమ్మదీయ నాయకులు ముక్రమేగాక హిందూ
 జేతముందలి మహమ్మదీయ నాయకుల లోకముండి ఆహ్వానపత్ర
 మున సంతకము లావరించిరి. ఇంక వ నే క ముం ది
 సంతకములను చేయుచు న్నారు. ఇప్పుటికి
 సంతక మొనరించినవారిలో కొంత ముం ది పేర్లనిచ్చు
 చున్నాము. అనరలిల్ నవాబు నాల్ఫిల్ అలీఖాను, అగా
 మహమ్మదు సాఫా, గులాము నోహియూద్దీన్ (కంబాలు)
 అనరలిల్ నవాబు నర్సానా నాసానఖాను, భాగ్య
 మహమ్మదు నూర్ సయ్యదు నూసాను నాసాను (బీహారు)
 అనరలిల్ నర్ ఫజల్ఖాను కరీబాయి అనరలిల్ ఇబ్రహీము
 హయాను బాఫర్, అబ్దుల్లాహాయాను నాదాఖా, హోటానీ
 (బాంబాయి) అనరలిల్ ఎ. థర్డువ బాద్షాసాహెబు (మద
 రాసు) అనరలిల్ ఎ. క. ఫజల్ఖానాహమ్మ, ముహిబురు
 రహమాన్ (బెంగాలు) డాక్టరు ఎం. ఏ. అహ్మద్ (ఫిర్రో)

జిన్నా ముల్తాను వర్ధంతి:— జిన్నామల్తాను మరణించి
 120 సంవత్సరము లయ్యెను. క్రింగకట్టములలోని మహమ్మ
 దీయులు అడికాలము వారి వర్ధంతిని జరిపిరి. మైసూరు వీరి
 సర్వములొనడిన నయ్యదు తేదీ వీరానగారి యాజమాన్య
 ముక్రంద వర్ధంతి జరిగెను.

విజేతములందలిభారతీయులు:— బాంబాయిలోనిసామ్రా
 జ్యపారసంఘమువారి కార్యనిర్వాహకసభబాంబాయిలో ఆగస్టు
 28వ తేదీని జరిగెను. అనరలిల్ జి. కే కరేకగారు సభాధి
 పత్యము వహించిరి. వారిక్రింది తీర్మానములచేసి భారత మం
 త్రిని, రాజప్రతినిధిని కంటివార్లను మంత్రిమంత్రి నిర్ణయించిరి:
 —నిర్బంధకూలికత్తిని ఫీకకథ్యవ్యవహార నెంటునే
 తీసివేయుట కంగీకరింపలేదు. అనిర్బంధ వర్ధంతి వలన కూలిల
 కన్నెయో యనభములు కలుగుచున్నవి. కృత్రిమముల ఆచార
 మై పోవుచున్నది. ఆంగ్లానానసారముగ నిర్బంధ కూలి
 వర్ధంతి యుండుటకు వీలులేదు. దానిని వెంటనే రాజప్రతి
 నిధియు, భారత సచివును తీసివేయించవలయును. ఈ సం
 దర్భములో నేర్పాటు చేయబడిన కమిషనులో దక్షిణా
 ఫ్రికాలోని యూరోపీయల లాభవత్తములకు కాపాడుటకు
 యోర్పుడు ప్రతినిధుల సంఖ్యకంటె భారతీయ ప్రతినిధుల సం
 ఖ్య తక్కువ కాకూడదు. కమిషనువారి తీర్మానముల వలన
 దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు నష్టము కలుగకూడదు.
 యూనియను పార్లమెంటువారు స్థిరాస్థి సంపాదనకు, కర్త
 వమునకు సంబంధించినన కానములను తీసివేయుమని నలు
 మా చెప్పుటకు కమిషను వారికి అధికార ముండవలయును.
 విచారణాసంకరమువరకు ఆరానము లవలలో నుండ కూ
 డదు.

హిందూజేతమును దారిద్ర్యము బారిననుండి మర
 లించెడు ప్రకటనము.

ఆయా, మనజేతము తర్రీములు నకించుటచే కృజలకు
 వృత్తులు లేక తామనుచే బాధపడుచున్నార. అందుచే మన
 తర్రీములకు పోల్తానము కలిగించుటయు మనచే స్వతేక
 నస్తు వాడుకయు జరుగవలసి యున్నది. కనుక కృత్రిమమును
 విస్మయమురాకుండ యీ భాద్యతకు కృత్తి చనితి రోజునగాని
 ఆ పై అయిదారునములలోగాని తేదీభిమానులందరు విఘ్న
 కృత్తిని సాక్షిగ స్వజేతకృత్తిగా నైకొనవలెను.

మున్షున చినప్పిరాజు

వృత్తాంతములు

బోలగూడలలో మెదోన్నా విగ్రహము తిరిగివచ్చు
తిరుగుబాటు కాలమున దొంగిలించబడినది. దాని స్థానము రంగుల
తటమునకు తిరిగివచ్చినది.

మొయినా స్త్రీ మరు:— ఆగస్టు 14 తేది కులాలతో
మొయినా స్త్రీ మరు మొయినా స్త్రీ మరు బుధవారము
నాడు బొంబాయి కేపు చేరవచ్చును.

కానకసభ:— సామంత్య కానకసభలోని తమ సభ్యత్వ
మును పి. జి. పాగనూరు మానుకొనినందున వారి స్థానమున
జి. పి. భామిని పి. పి. ఎస్. గారు (తంజావూరు) నియమితు
లైరి.

వాస్తు శాస్త్రజ్ఞుడు:— బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి
యొద్ద నుండిన వాస్తు శాస్త్రజ్ఞుడు విల్లెముగారు గవర్న
మెంటు వారి కొలువు వారియొద్ద తాతాసోదరులు సెల
కొల్పిన ఇంజనీరు కాళిలో ప్రవేశించెదడు.

బొంబాయి కేపునుండి 1918-19 సంవత్సరము నందు
14771 లక్షల రూపాయలు విలువగల సామాను లెగురుతిచే
యబడినది. ఆ సంవత్సరమునందు బొంబాయి కేపునందు రు 217
కోట్ల రూపాయలు వ్యాపారము జరిగినది.

శిశు మరణము:— పాగాలజేతను కొల తాలూకా
లోని ... నదిలో మరణము ప్రమాదము జరిగినట్లు తెలుగు
శూరునుండి తెలియవచ్చెను. అందులో 10 మంది ముగిసి చని
పోయినట్లు.

నాంతకుని కట్టుకొనుట:— మైసూరులోని పి. మోగా
నుండి క్రింది కర్తవ్యము నచ్చెను. రాము దను నాంతకుని గత
సెల 22 వ తేదీన పోలీసు నుండి తెలియబడినట్లు గారు కట్టుకొ
నిరి. వారియొద్ద కట్టుకొనుటకు ఆయుధములు అందెను వా
నిని కట్టుకొనుటకు బొంబాయి పోలీసు వారేమి, మైసూరు పో
లీసువారేమి ఆరు సెలల నుండి ప్రయత్నించుచుండిరి. వారు
ఎండిరినో హత్య చేసెను.

భార్యభర్తల మరణము:— గత సెల 29-వ తేదీ సోమం
కాలము 6-30 నిమిషములకు మేయరుగారును వారి
భార్యయు లా హోరు లో చని పోయిరి. రైలుజేతము
వ్యాధి నెదరించు ప్రదేశమున దీనిరణమునకుంధించెను.
మేయరుగారు 3 సంవత్సరములు మెద పో
లీసుయాలలో పనిచేసి గత గురువారమునాడు లాహోరుకు
చ్చిరి. వారు ఎం. ప్రెసుకోర్టులోని పెంటలు హోటెలులో
అనుచుండిరి. వారిభార్య తన సోదరుడు స్త్రీ మెదగారి యింటికివద్ద
బి. హోటెలులోనుండినది. స్త్రీ మెద రైలుజేత యొద్దగిరి. తన
సోదరికి మరణము సంభవించిన సమయమునందు అతడు పనిలో
నుండినది. ఆమె ఇంటికివచ్చి మిలిచిరి అకాంపెంటు ఆఫీసులో
నుద్దేశముతో ప్రవేశించెను. ఆమె పనిలోనుండి సోమంకా
లము కి గంటలకు ఇంటికివచ్చెను. ఆ యింటికివద్ద నామె భర్త
యొందెను. తరువాత నామె తెలియజేసింది యింటికివచ్చెను
నుండిన నందులోనికి వరుగవచ్చుచుండెను. భర్త ఆమెను తడు
ముగొని పోవుచుండెను. అతడు పిస్తోలుదూసి నామెను మాటు
ప్రేత్తెను. ఆమె చనిపోయెను. ఇట్లు భార్యను చంపి ఆమెను
విస్తోలును తనమీద వేల్చుకొనెను. భార్యభర్తల కరణము
రెండును నందులో కొంచెము యెడముగ వదియుండెను. అద్ద
వనలు దీప్తిగ మెదస్త్రీలు కథగారికొడకుతోయి చూ
చిరి. పోలీసువారు విచారణ చేసిరి. మేయరుగారు కోర్టు
రముండెను. హత్యయొందుకు చేసినది అందుకుదురు. భార్యతన్ను
తడలి పెట్టెట్లును, తనయొద్దకు రానట్లును అందులో కలదు.
ఈ క్రమము నుగరాక దారిలో కాలగమ్యమగుటవలన భార్య
భర్తల కిద్దరకు మనస్సు కలిగెను. వారికి అంత్యక్రియలు జరి
గెను.

మోహిని త్రైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలనవశమును,
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిప్రా - బొంబాయి, మద్రాసు

మిత్రమండలి రుమీనియా.
కొమిషనరుగారి లేఖ.
కొమిషనరు, ఆగస్టు 28:— కొమిషనరుగారు రుమీనియా జే
తమునకు వందల బాబులలో నిట్లు తెలియజేసిరి:— రుమీనియా
నాకు మాంగరివారి ఆస్తిని కట్టుకొని తీసికొని పోవుచున్నట్లు
సంధిసభవారికి తెలిసినది. జర్మనులకును మిత్రమండలికిని జరి
గిన సంధిప్రమానము రుమీనియావారు సంతకముచేసి నవ్వరి
వారమును గురించియు నలుగురును సరిసమానముగ కేట్రువుల
ఆస్తివిషయమై యొచ్చింది యేర్పాటులు చేసికొనుటకు గురిం
చియు మిత్రమండలి నిర్ణయించుకొనిన ధర్మముల కొవ్వకొ
ని రుమీనియావారు ఇక్కడ దాధర్మము నల్లంఘించుచున్నారు.
రుమీనియావారివ్యక్తు చేయుచున్న కనులకులన చాలా ప్రమాద
ము కలుగునని గ్రహించవలయును. మిత్రమండలివారు ప్రతి
క్రియను చేయవలసి యుండును.

రుమీనియావారు క్రింది వరకుల కంగీకరించి వెంటనే
మిక్రిమండలికి తెలియజేయవలయును.
కేట్రువుల ఆస్తియంతయు మిక్రిమండలివారి కందరకు
సరిసమానముగ హామిగవ్వదను నిర్ణయమును రుమీనియావా
రంగీకరింపవలయును. నవ్వరిహామము కేట్రు ఆస్తినుండి రా
బట్టుకుట ఒక నవ్వరిహామమునకే హద్దుకలదు. ఇత
రులకా హద్దులేదని రుమీనియావారు రంగీకరింపవలయును.
యద్ధవిరామము జరిగిన వెనుక రుమీనియావారు లే
ఆస్తిని మాంగరికుండి తీసికొని పోయినదియు వివరముగ
తెలిసి నవ్వరిహామమువారి స్వాధీనమునందు యుండు కంగీ
కరింపవలయును మాంగరిజేతమువారి ఆస్తిని రుమీనియా కింకను
తీసికొనిపోయినది. దానిని వెంటనే మానివేయవలయును.
సంధిసభవారి యుద్ధ కానిజేత వారు ఆస్తిని తీసికొనిపోయినది
దాను 27 వ తేదీన రుమీనియా వారు మిక్రిమండలివారిలో
చేసికొనిన వరకులను పాటించవలయును.

అయ్యు, మనజేతమునందుకు క్రియ 8150 లక్షలు.
ఈ క్రమంలో 295. లక్షలు విద్యావిహీనులు అనగా అక్షర
భావకూడము. హిందూ జేతములో భావలన్నియు
కలిసి 147 లక్షలు. ఇంకను 500, జేతములు లక్షలు. ఇం
కను, లక్షలకుమిక్రిలిగానుండు వ్రావిలు లక్షలు. ఈ భావ
లన్నిటియందుకు ప్రారంభముతో నేర్చుకొనవలసిన కట్టుము
60 లక్షలు. కాని వీటియందుండిన వర్తములు, లేక, యక్షర
ములు 10,000—20,000 వరకు లక్షలు. ఒక జేతములోనే
నూర్లకొలది జేత్యుభావములుండుటయు, జేత్యుభావక అం
దుటయు విద్యావిజ్ఞానభావకూతకు కారణమున చెప్పవలయు.
చై నాజేతమునందు సయితము నూర్లకొలది భావము లక్షలు.
అయినను ఈ వివిధ భావల వారందరకు, వ్రాము విభావ
ముకటియే. యూరప్ ఖండమునందు సయితము, ఇంగ్లీషు,
ఫ్రెంచి, యిటాలియన్ మొదలగు వెక్కు భావము లక్షలు.
వీటియన్నిటియందుకు కోమన్ అక్షరములే యంతయోగింక
బడుచున్నవి. వ్రామువిభావ మొకటియేయైన, ఒక భావ
వారు, మరియొక భావను నేర్చుకొనుట నుసాధ్యము. ము
డజేతమునందుండిన యీ జేత్యు భావల కన్నిటి నొకేవిధ
యగు నక్షరములను ఉపయోగించుచు, అసంఖ్యాకము లగు
వర్తములను బుద్ధిమంతులగువారు సాధ్య మగునంతవరకు
తగ్గించు సమపాయమును గనుగొనిన విద్యావ్యాప్తి భాగుగా
కాగలదనియు, నులభముగా రాజులు సమయ విశ్వసించు
చున్నాను.

మరియు భారతీయులందరు నొకేభావను వ్రాములన్ని
ముగ నభ్యసించిన వివిధరాష్ట్రములవారు తరు, తమ, మనో
భావములను దృష్టాంతములను ఒండొరులతో సృష్టికరించుచు
నొకరికొకరు ప్రతియద్యమమునందును తోడ్పడవలను. భరత
ఖండ మొదలకు వచ్చినగాని స్వరూపాలవారదానమువలన
పరిపూర్ణలాభము పొందనేరదు. మహాత్మ్యగాంధీగారి విషయ
మున చిరకాలమునుండి నిరంతరము కృషిజేయుచున్న అం
తగా ప్రబలి జేతములదృష్టిని ఆకర్షించి యుండలేదు. తగి
నంతసాయము, ప్రాత్యాహము లేమిండేసియే. ఇకలయినను
లజ్జాభిమానములు గలిగి ప్రితిభారతీయులకు విద్యాభివృద్ధికి
గడంకుటభాగ్యము. సామాన్యముగా నిర్బంధము లేనిది మన
వారు విద్యానుముఖులు గానేరకు. ప్రిజలు కేటము ప్రభు
త్వమువారివై నాధారపడియుండుట లాభదాయకముగాదు.
కొంతవరకు స్వయంకృషి నలుపుట ప్రయోదాయకము. భన
కుటుము, సంస్థానాధీకులు, రాజులు, మహారాజులు తమ

భనక్రయానములను జేతములకై వినియోగింపవలయు విద్యాభి
వృద్ధిసంఘము లేర్పరచబడవలయు. పుస్తక భాండాగారము
లభివృద్ధి కావలయు. ప్రతికాక్రవారము విశేషముగా నుండ
వలయు. నాయకులు విద్యావ్యాప్తికై నిరంతరము కృషి జేయ
వలయు. విద్యయే యువాపరమములకు ప్రథమ సోపానము.
విద్యాప్రాబల్యము జెందినగాని, మతమైనయ్యములు వారి
జ్యేష్ఠములు, సంఘములపట్ల నిరసనభావము, తలాభిమానము
నిర్మూలము గానేరవు. అవ్వకుగాని జేతము స్వస్థత, కాంతి
లిగి యుండనేరదు. స్వస్థత, కాంతి యుండినంగాని వర్తకశ
లభివృద్ధి జెందనేరవు, సంపదము వెంపొందవు. అవ్వజే భారతీ
యులు నాగరికులు, నవీనులని చెప్పవచ్చును.

పాశ్చాత్యం జేతాభిమాని.

[ASSOCIATED PRESS.] Minor Frontier Raids.

SIMLA, August 30.
A Press communique says: The Swati Lashkar in
Adirzai is reported to have commenced to disperse on
the 27th. Further minor raids have occurred in the
Peshawar District. On the night of the 28th the Labour
Corps Camp at Gambila, South of Bannu, was attacked
by Mahsuds, 15 men being killed and 14 wounded. The
gang was subsequently surprised, while dividing the loot
and 3 were killed and they were again attacked on their
way to Shaku. Another attack was made on Girni
on the night of the 28th, but was successfully repulsed.
Our losses on the previous day were three Indian ranks
killed and seven wounded and those of the
Mahsuds have not yet been ascertained. The Afghan
troops on the border north of Hindubagh are reported
to have commenced retirement.

A Derailment.

GANGAPUR CITY, August 30.
The District Traffic Superintendent, Kotah, wires:—
Line breached between Gangapur and Pilsuda and
Hindaun on the Southern section of the B. B. and C. I.
Railway. The mail train is being diverted "via" the
Kish line and Agra. Local passengers will be tran
shipped from to-morrow, when the floods subside.
Through communication is likely to be restored by
Tuesday or Wednesday.

[Un-corrected.] A Lahore Tragedy.

LAHORE, August 30.
A tragedy resulting in the death of married couple, Mr.
C. P. Mayes, of Baghdad, and his wife, took place in the
railway quarters near Boughey Road at 6.30 last evening.
It appears that Mr. Mayes, who had been three years in
Mesopotamia, returned to Lahore on Thursday and put
up at the Central Hotel on Empress Road, his wife
living with her brother, Mr. Stephens, Traffic
Inspector, North Western Railway, at Boughey
Road. The letter at the time of the occurrence was on
duty on the line. Mrs. Mayes, who had recently taken
up work in the Military, Accounts Office, returned to the
house after 6 P. M. and found her husband there. Shortly
after Mrs. Mayes was seen running through the back
yard into a lane behind house the followed by her hus
band who fired four shots at her with fatal effect. After
murdering his wife, Mr. Mayes turned the revolver on
himself and shot himself in two places, through the
stomach and through the heart. Both bodies were lying
in the lane a few feet from one another. Mr. Keough,
Additional District Magistrate, visited the scene of
the tragedy shortly after and an Inspector of the
Naulakha Police Station assisted by Mr. Binge,
Police Inspector, made an investigation. A letter was
found on Mayes' person detailing the reasons for his
action, in which it was stated that his wife had left him
and would not return to his protection now that he had
obtained his discharge from service. A full statement of
his affairs was also given, with instructions as to the dis
posal of his effects. It was also stated that letters
delayed in post had caused misunderstandings between
the parties. The Additional District Magistrate, was
at the house early this morning taking evidence for
inquest. The funeral took place at the cemetery this
morning. The pistol used was an American one by
Harrington and Richardson of .32 bore.

I. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక విశిష్టవిశ్రవకులతో నిండియుండును.		
మొదటి సంచిక	వల (ప్రతి 1-8)	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	" (కొద్ది ప్రితులే)	1-8-0
ఐదవ	"	1-0-0
ఆడవ	"	1-0-0
ఇందు విశేషా మహాసంగ్రామ చరిత్రము		
విశేషము.		
ఏడవ సంచిక	వల కలిపి 1-1	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-0-0
పదియవ	"	2-0-0
(పోస్టుకర్ములు కలుపు)		

దిరునాము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు

పంచమ పాఠశాలలు.

చంద్రులలో హిందూదేవ్యాపకము.

విద్యార్థులు, యువకులు

పట్నదల.

హృదయ భారము.

ఆంగ్ల తిక్కల రేఖ చిత్రము

అయ్యది, ఆంధ్రరాష్ట్రోదయమున, భిన్నాభిప్రాయము గనబరచిన శ్రీమత స్వామతి నుల్పారావు పంతులుగారును, దివానులువారూ రామచంద్రరావు పంతులుగారును, దివానులువారూ పట్టాభి రామారావు పంతులుగారును, శ్రీమతి, చతుర్థాంధ్ర సభలలో హోరాహోరము పోరిన ప్రభుల పట్టివరసింహం పంతులుగారును, మొదటి నుండియు నేటి వరకు భిన్నాభిప్రాయమునే గల్గియున్న ఆచంచల్ల నుల్పారావు పంతులుగారును, వరుసగా నాంధ్రరాష్ట్రోత్పత్తి కనుగుర్తింపి తమ ఆమోదమును తెలుపుట ఆంధ్రులకే కాక, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల గౌరవారి కెల్లరకును ఉత్సాహమును గలిగింపకమానకు. రాష్ట్రోత్పత్తికతను నూర్చి, ఆంధ్ర నాయకులెల్లరు ఏ కాభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు గౌరవనీయులగు కొందఱ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి కార్యోద్యము

అట్టి రాజు కుటుంబ రావు

స మా ధా స ము

చిట్టికూం రసములో కలకంఠకలిపి త్రాగి, దీక్షింపబ
డే జరిగింది వికారము ఒకజాములో నివృత్తియగును. కనుక
చదువరులు ఈయంకములను గ్రహించి యూషి కాదిదాహల
నివృత్తి చేసికొనవలసి నమ్ముచున్నాను. — తాతా రామ
యూ రిజెడ్ర్య, విజయనగరము.

పంచములు - సాత శాలలు

ఇందులకు రెండు కారణములు గలవు. గాగ్రీవుఁడలయు
 టంకము మొనరించి, రెండవది వంశముల దుస్థితి. నేను వంశ
 ములను చదువఁబోవువాఁడను నీయనవుడు వారు "బాబూ,
 బదిలోనికి బ్రాహ్మణులు! కమ్మవారు రానివ్వరు. వచ్చినయెడల
 కా క్షేపరని భయపడుచున్నది. పాలికాపు తనమునకు గూడ

ఈ దుస్థితికి కారణమేమి?

కొందరు చెప్పుచు యేయనగా, వారియొక్క అశుభ్రత, అశుభ్రత కల నా, మన పిల్లలకు చెందునుట.. అలాగున కాదు. తక్కిన క్షణములలో మాత్రం మంద యొక్క తీరున నున్నారా? శుభ్రతలో వామ్యుక్తులు లేవా? అందువలన బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య (వర్ణములగు అగ్రజన్మల పిల్లలకు పాఠశాలలలో చేదనూర్చుండుటచేత చాలి మంగలి తూర్పు మొదలగు వారియొక్క అశుభ్రతవచ్చినదా? మీద నుదాహరించిన యగ్రజన్మలకు విశుభ్రతలు తక్కినవారలకు కొందఱకు రాలేదా? కావున, అగ్రజాతి పిల్లలకు శుభము జాలివారి అశుభ్రత యరభ్యాసములు కలుగునట్లకల్ల. "అయినవారికి అశులలోను కాని వారికి కంచములలోను" అనునట్లు సిందూరుతరములో నున్నంతకాలము, అనగా మన తోవారు చేరియున్నంతకాలము వారు ముగంబురనివారా? అన్నయకష్టలలో చేరిన వారు మనకు నేర్పియిడివేరకలా! అవేనా! యేమి వ్యాధియను? ఇందువలన వచ్చినవస్త్రము తన్ని యందునో వదిలవలె కాదని వారలనుబంధముచే గగిహింతురు గాక.

రైతుబంధులోను పదవలలోను కళాకాలలందును పట్ట
నములనుందును అంక్షల్లోను పంచముల నంటుకొనుటలేదా?
అందువలన మనబంధువులు చోరియినదా? అక్కడ విధిలేదా?
కన్నదా? పల్లెటూళ్ల బడులయందునుమాత్రము వీలులేదా? ఎందు
చేత? గ్రామములలో మనకు ధనబలము ధాన్యబలము మన
మ్యుబలము యెక్కువగుటచేతనా?

లోక పంకితును “ సహజస్వాత్మకత్వము ను మాన
సమపాయములు అని ప్రతిష్ఠాపనియ్యకోజాలతో మనము పంచ
ముల నంటినియక వారిస్వాత్మకతను నిర్భావము చేయ వలెయి
త్తియందుట సమదృశికరంగముల నెదిరించుటయే. తరంగముల
తో నూడకొనిన తీరమున నుడుముగ చేరుదుము. లేనియెడల
తరంగములు మనలను ముంచివేయును.

కావున దేశములను గోరున చేయనగా, దైవము భిన్నముగాని,
స్వామీ స్వామీయములు గమనించి, ధర్మ మార్గము వెరిగి,
దురదృష్టితో వీక్షించి, మన కంచమగమోదరులను పాతకాల
లో జేరితి కాటకములు గల్పింపక వారలకు తగుప్రార్థన
చేసి రమవిధ్యుక్తకర్మమును నేరవేర్చు కొందురు గాక.
గుడివాడ 22-8-19 శ్రీపాద పేరిశాస్త్రి.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Late Gen. Botha. From Shepherd Boy to General Most Romantic Figure in Empire.

LONDON, August 28.

The death of General Botha, Prime Minister of South Africa, is the chief feature in all newspapers. It appears that he contracted influenza in Pretoria and died at midnight on the 27th instant, after a heart attack. The press emphasises that General Botha was the most romantic figure in the whole Empire and the greatest personality in the African Continent. The news of his death was immediately transmitted to the King, the Premier, Lord Milner and others, and messages of condolence have been sent to the South African Government and to General Botha's family. General Botha began life as a shepherd boy on a Boer farm. Because the farmer was a member of the first Volksraad to the Transvaal, General Botha rose from Field-Cornet in the Boer Army to Generalissimo. The romance of his subsequent career is well-known. Everywhere the most profound regret is manifested. The loss to the Empire is regarded at present as irreparable.

British Press Tribute.

Commenting on his death, the "Star" says:—General Botha gained an admiration and a respect which were unique. His loss we can very hardly spare.

The "Evening Standard" recalls that in the meetings of the British Empire Conference in Paris his was the dominant voice. President Wilson declared that his speech to the Supreme War Council on the mandate for German South-West Africa was the most convincing public utterance he had ever heard.

The "Westminster Gazette" says:—The news came as a pang to the whole Empire. There are few men in the world whose death could leave such a gap or create such obvious difficulties for those who have to take up the work left unfinished. General Botha was not only a great soldier in his own manner of fighting, but a great statesman and a most powerful reconciling force in the Empire. We can scarcely estimate to-day how much we owe to the man who, at the close of the Boer war, accepted the consequences in so fine a spirit and linked his own and his people's fortunes with those of the British. The paper concludes:—Before his death General Botha laid deep and strong the foundations upon which will be built the nobler South African Empire of the future.

The Reform Bill.

Mr. Bannerman on Indian Evolution.

LONDON, August 29.

Mr. S. N. Bannerman, of the Moderate Deputation, in a letter to the "Daily Telegraph," discussing the proceedings of the Joint Committee, emphatically contends that the Reform Bill will not block the normal lines of Indian national evolution. He points out that this view is held by all sections of Indian opinion, whether Moderates or Extremists, in spite of differences of opinion regarding details. India feels no misgiving as to the wisdom of engraving the Western institution of self-government upon the ground work of Eastern ideals. Indian evolution under British rule has followed Western lines, and recalls that till a century ago local self-government reigned in Indian village communities. He considers that fears regarding Indian popular ministers' attitude toward the Civil Service are groundless, and believes that they will realise their mutual responsibilities and discharge duties with mutual trust and confidence. He points out that all deputations favour democracy, and urge some measure of responsibility in the Central Government, with control over the fiscal system, subject to common imperial obligations. The universal feeling in India is that there should be no curtailment of the essential matter of the recommendations of the Montagu-Chelmsford scheme.

Fisher-Henderson Controversy.

LONDON, August 27.

Mr. Henderson declines to enter into any further correspondence with Mr. Fisher, after the definite charge made by the latter, which, Mr. Henderson says, fails to show how he was proved to be disloyal to his colleagues. There will be no debate on the same platform.

The Silver Market.

Severe Reaction.

LONDON, August 28.

Messrs. Montagu's Silver report says:—Those qualified to judge consider that the gold operations arranged by the Government of India will tend distinctly to reduce the Government of India's anxieties regarding silver, at least for the present. Owing to the cessation of China enquiries, there is a severe reaction in the Silver Market, in which shortage of supplies in Great Britain will be the chief moderating influence. There is a unique fall of three pence, owing to large offerings from America at the best. The price of 58-3-4 quoted is nominal. The stock in Shanghai on the 23rd instant, was about 17,440,000 ounces sycee, 11½ million dollars, and 1,840 bars. The Shanghai exchange is 5s. 11½d. a tael.

The Silver Situation.

"Times" on Government of India's Policy.

LONDON, August 20.

The "Times" commenting on the silver situation, says: "It is a legitimate complaint that the Government of India does not confide its exchange policy to the business world. The same complaint can be made regarding the Home Government's monetary and currency policy."

London to Paris by Air. Regular Passenger Service.

LONDON, August 29.

Despite rainy and stormy weather, the London to Paris passenger air service is proceeding smoothly. There are now four machines flying regularly.

Russia

Bolshevik Russia.

Reported Success.

Recapture of Pskoff.

LONDON, August 28.

A Bolshevik wireless message dated the 25th instant claims that the Bolsheviks have recaptured Pskoff. An offensive has been begun along the whole Southern front. Kamyshin has been captured, and the Bolsheviks are advancing on Tsaritayn and Kharkoff, while on the Eastern front the Bolsheviks are advancing interruptedly in the region of Troitsk, Kurgan and Tobolsk.

General Position Reviewed.

LONDON, August 28.

In West Russia the successes claimed by the Bolsheviks around Kamenka on the Dniester are very unlikely greatly to affect the campaign in view of the imminent junction between General Petlura and General Denikin. Such a junction would destroy, as an effective organised force, the whole of the Bolshevik troops in an enormous pocket, 250 miles deep by 150 miles wide, south of Kiev.

In South Russia the capture of Odessa now leaves the Bolsheviks without a foothold on any sea coast which will permit of communication with the outside coast. In the neighbourhood of the Luki-Novo-Khopersk Railway, General Kamontov, the Volunteer Cavalry leader, had entered Tamboy, the chief supply depot of the Red Southern Front, and has captured 13,000 prisoners and dispersed to their homes 10,000 mobilized retrained men. After distributing Bolshevik food and supplies among the population and destroying what could not be carried off, the Volunteers evacuated Tamboy and are now moving towards Kozlov, the headquarters of the Bolshevik southern front.

Bolshevik Excesses.

LONDON, August 28.

OMSK:—A French flying detachment has arrived to co-operate with Admiral Koltchak. Fugitives from Kiev declare that the Bolsheviks are continuing to imprison and to murder the inhabitants, including the officials of the Polish Legation. Arrest of 6,000 Poles was recently ordered, only 600 of whom escaped.

Bolshevist Forces Defeated.

14,000 Taken Prisoners.

LONDON, August 27.

A telegram from Omsk says:—South west of Troitsk, the Bolshevik forces have been heavily defeated and forced to retreat. A Soviet regiment was destroyed and 14,000 prisoners taken.

Allies and Rumania.

Immediate Declaration Demanded.

Text of M. Clemenceau's Letter.

LONDON, August 28.

PARIS:—The text of M. Clemenceau's letter to Rumania declares that the Peace Conference has learned that Rumania is continuing the systematic seizure and removal of Hungarian property. The letter points out that Rumania, as signatory to the German Treaty, subscribed to the Allied principles as regards reparations and the consequent pooling of enemy assets in the common interest, which principle Rumania is now contravening. Rumania is warned that the possible consequences of her action are fraught with serious danger and the Allies might be constrained to adopt a vigorous course of action. The Conference accordingly awaits from Rumania an immediate and unequivocal declaration.

Firstly, that the Government of Rumania recognises the principle that the assets of enemy States are common security for all Allied and Associated Powers;

Secondly, that it recognises the Reparation Commission as the exclusive agency for the collection of enemy assets for reparation;

Thirdly, that Hungarian property received into Rumania, since the armistice in November 1918, will be accounted for in detail and held at the disposal of the Reparation Commission.

Fourthly, that all further shipments of Hungarian property into Rumania will immediately cease except with the approval of the Conference.

Fifthly that Government of Rumania ratifies the agreement she contracted on June 27th.

Germany and Baltic Provinces.

Letish Headquarters Raided.

LONDON, August 28.

PARIS: General Vonder Goltz has re-appeared at Mitau, where the Germans raided the Letish Headquarters and looted the Treasury, stealing 30,000 roubles.

A Semi-Official Explanation.

LONDON, August 28.

BERLIN:—It is semi-officially explained that General Von Der Goltz returned to Mitau on his own responsibility, in consequence of the insubordination of the troops in refusing to evacuate, claiming fulfilment of the Lett Government's promise to grant them the rights of citizenship and settlement. Disturbances ensued, in which two companies of the Lett troops were disarmed and the Lett headquarters plundered. General Von Der Goltz apologised to the Lett headquarters and the Lett arms returned and drew attention of the German troops to the fatal consequences of indiscipline and disobedience to the Government's orders.

German Excesses.

In Lithuania.

LONDON, August 28.

COPENHAGEN:—A message from Riga states that the Lettish Press Bureau announces that the German troops in Lithuania have arrested three members of the British Mission and have taken them to Mitau. Thanks to the efforts of the British Mission in Riga, the members were released. Russian soldiers co-operated with the Germans in plundering the Lett headquarters on the 24th instant, stripped Lett guard of their clothes and money and destroyed the building, using bombs. Representatives of the Entente Mission and the Lett Government have gone to Mitau to take counter-measures.

Fighting in Russia.

Pskoff Recaptured by Bolsheviks.

LONDON, August 29.

HELSINGFORS:—It is confirmed that the Bolsheviks have recaptured Pskoff.

Anti-Bolshevik's in Ukrainian.

LONDON, August 29.

Ukrainian reports state that the Ukrainian Anti-Bolshevik troops have reached Bojarka ten miles from Kiev.

Cause of Bolshevik's Failure.

Lenin on their Downfall.

LONDON, August 29.

STOCKHOLM:—A message from Peking states that Lenin, speaking in Moscow on the defeat of Bolshevism in Budapest, said that the worst enemies of Bolshevism were the Moderate Socialists, who also menaced Bolshevism in Russia. The only efficient weapon against moderation was the Red terror. It was the failure of the Hungarian Communists to use terrorism which caused their downfall. The telegram adds that this is the first time that Lenin has pronounced himself in favour of terrorism.

France

The Peace Treaty.

Repatriation of War Prisoners.

LONDON, August 29.

PARIS:—The Supreme Council in order to diminish the sufferings of war as rapidly as possible, has decided to anticipate the date of the ratification of the Peace Treaty, as far as repatriation of German prisoners is concerned. Repatriation will begin immediately under the auspices of an International Commission, to which German representatives will be added immediately the treaty comes into force. The continuance of this benevolent policy, from which German soldiers so greatly benefit, will depend upon the fulfilment of all obligations by the German Government and people.

England's Part in the War.

Marshal Foch's Acknowledgments.

LONDON, August 28.

Marshal Foch, in the course of his letter to Mr. Lloyd George expressing gratitude for the recent tribute paid him in Parliament, says:—It was only owing to the speedy conclusion of the war, thanks to the sustained determination of the British Government to continue to keep up to 1918 sufficient effective forces to maintain in France and also to give powerful assistance in the transport of American divisions to Europe.

Aerobus Goliath.

LONDON, August 30.

PARIS:—Details received here, of aerobus "Goliath" show, that the breakdown was caused by bolts of eight propeller breaking. The machine flew for 35 minutes with one motor, but was forced to descend owing to heat, due landed on a sloping beach and smashed into six 180 metres north of St. Louis. The party lived for six days by distilling sea-water. They were first discovered by the natives, then a caravan was sent from Mederdan. It is expected, that they will arrive in St. Louis early in September.

Hungary

New Hungarian Cabinet.

The Premier's Note to M. Clemenceau.

LONDON, August 28.

COPENHAGEN:—A message from Budapest states that the Friedrick cabinet is chiefly drawn from the official and middle classes. The Premier, in a note to M. Clemenceau, refers to the impossibility of forming a Ministry capable of satisfying all internal and foreign interests. The note points out the varied interests represented, and says that labour leaders either acquiesced in Bolshevism or fled, but the middle classes do not blame labour and embodied labour concerns in the policy. Therefore, he did not include in the Cabinet the professional Socialist leaders, but working class representatives.

The Elections.

LONDON, August 26.

BUDAPEST:—Herr Friedrick has notified the Allied Military Mission that he has formed a new Cabinet. He states that the elections to the National Assembly will be held in three or four weeks on the basis of equal universal secret suffrage and requests despatch of a delegation including Socialists to control the elections.

Rumania and Hungary.

Immediate Stoppage of Requisitions Desired.

LONDON, August 29.

BUDAPEST:—Unless wholesale Rumanian requisitions are speedily stopped, Hungary will become a charge upon the "Entente" and absolutely incapable of any reparation.

The British and American Military representatives in the course of their visits inspected centres where the Rumanians had stripped bare medical stores and electrical works, and had seized enormous stores of food-stuffs, merchandise, clothing and machinery.

New Hungarian Cabinet. List to be Sent to the Entente.

LONDON, August 29.

BUDAPEST:— Herr Friedrich announces the sending of a list of the proposed new Hungarian Cabinet to Versailles for approval, and asks the "Entente" to send a Mission to control the elections.

Proposed Ministry.

LONDON, August 28.

BERLIN:— A message from Budapest reports the following as the formation of the Cabinet:— Herr Friedrich, Premier, Count Czaky, Minister for Foreign Affairs; Herr Johann Gruenb, Minister for Finance, and General Schaezler, Minister for War.

Bela Kun at Karlstein Castle.

LONDON, August 30.

VIENNA:— General Bela Kun and other ex-commissioners have been transferred to castle Karlstein where the British were interned during the war.

Germany Smuggling of German Aeroplanes. Entente Commission's Discovery.

COPENHAGEN, August 28.

COPENHAGEN:— In connection with the reports the smuggling of German aeroplanes, an "Entente" Commission has inspected ninety German aeroplanes purchased by a Copenhagen firm and now in the hands of the Danish authorities at Vandrup, and found, that all are new, and that they all bear German military marks.

German Army in Rhineland. Strength of the Troops to be Maintained.

LONDON, August 29.

COPENHAGEN:— A message from Berlin states that Germany has been informed by Marshal Foch that she will be entitled for three months after the Peace Treaty becomes operative, to maintain twenty Battalions of Infantry, ten squadrons of cavalry, and two batteries of artillery in a fifty kilometre neutral zone east of the Rhine, as the Gendarmerie arranged for under the Treaty appears to be inadequate to maintain order.

Socialist Movements in Germany. Suggested Means of Suppressing.

LONDON, August 25.

COPENHAGEN:— "Vorwaerts" forecasts the appointment of a dictator as the only means of suppressing dangerous movements from Socialists on one side and from reactionaries on the other.

America Impressive Personality. Sir Robert Borden's Tribute.

LONDON, August 29.

OTTAWA:— Sir Robert Borden spoke with much emotion of the death of General Botha, with whom he had formed a very close friendship during the Peace conference. "Respecting many of the questions arising in the Peace Treaty," said Sir Robert Borden, "there were of course many matters upon which differences of opinion arose, but from first to last I cannot recall a single question upon which General Botha and I did not agree. He had a remarkable and impressive personality, a great and impressive personality, a great and generous nature, unwavering ideals of justice and right, broad vision, wonderful ability and a sure instinct in political and practical affairs. His death is a serious loss not only to Africa and to the Empire, but to the whole world. While in Paris he was not in the best of health, and he consulted me as to undertaking the presidency of the Mission to Poland. In view of the condition of his health I strongly advised him against it, and he followed my advice. It was then hoped that his health would steadily improve, though he realized that his disorder was a serious one."

The Premier telegraphed condolences from himself and his colleagues to Mrs. Botha.

A New Passenger Service. Between Rumania and America.

LONDON, August 28.

NEW YORK:— It is announced that a new passenger and freight service between New York and Constantza [Rumania] will begin on the 15th September.

Silesia Revolt in Montenegro. Due to Anti-Serbian Feeling.

LONDON, August 28.

It is authoritatively reported that fighting has broken out in Montenegro and that the situation is extremely serious. The whole country is revolting. The Serbians are endeavouring to repress the rising by strong measures, but not very successfully. The Montenegrins have cut the railway between Virbazar and Ahtivari, both of which places are in serious danger. The Serbian policy seems to be inflaming the Montenegrin national feeling and increasing the already bitter anti-Serbian hate.

Great Cause for Anxiety.

LONDON, August 28.

Notwithstanding the optimistic German reports of the situation in Silesia, things seem to have improved but little. The whole southeastern corner is at present in a state of armed revolt. The Polish Government is acting with much forbearance under great German provocation and has up to the present not sent troops across the frontier to assist their compatriots. Polish feeling, however, is daily growing more bitter against the Allied

delay in sending representatives to enforce order and fair treatment of the Poles at the hands of the Germans. The whole situation may be summed up as giving great cause for anxiety.

Continued German Provocation.

LONDON, August 21.

The situation in Upper Silesia is still serious. The aggression and provocation of the Germans are continuing. Insurgents are struggling against great odds by lack of munitions, of which the Germans have ample. On the Pzetzyna front the Germans have brought up armoured cars, machineguns and tanks in East and West Prussia and in parts of Posenania, occupied by the Germans, the latter are systematically provoking the Poles. The Germans are rushing up reinforcements, while thousands of the population have been forcibly deported from Silesia and many others imprisoned. Polish quarters declare that the provocation of the population into a rising was done in order to exterminate the Polish element in Upper Silesia and thus secure a result in the forthcoming plebiscite favourable to Germany.

Dominions Prince of Wales. Canada's Welcome. Magnificent Reception.

LONDON, August 22.

OTTAWA:— The Prince of Wales arrived here to-day and was accorded a magnificent reception.

Sir Robert Borden's Welcome.

LONDON, August 29.

OTTAWA:— The Prince of Wales arrived here to-day and had a magnificent reception from immense crowds. Sir Robert Borden presented a loyal address in front of Parliament buildings, declaring that comradeship in arms of the Prince with the Empire forces had established a peculiar bond of affection and sympathy between His Royal Highness and His Dominions. "A notable development in the status of the great Dominions," continued Sir Robert Borden, "has tended to strengthen the influence of the Crown in binding the nations of the Empire through a tie of common allegiance in which the united purpose and endeavour of all British peoples find an effective expression."

A tornado of cheering arose on the conclusion of Sir Robert Borden's speech. The populace broke through the ropes and streamed around the platform in a solid breathless mass.

The Prince, replying in a clear voice, said:— You have spoken allegiance to the Crown as an expression of that common devotion to British institutions and ideals which unites the peoples of the Empire. I am conscious that this lays upon me as His Majesty's heir a grave and also very inspiring responsibility.

A storm of applause greeted the Prince's speech.

Freedom of New York.

LONDON, August 29.

NEW YORK:— The Prince of Wales has accepted the invitation of the Mayor to receive the freedom of New York.

LONDON, August 30.

OTTAWA:— Canadian and United States boards of commerce are co-operating in a campaign against high prices in the whole of North America.

Italy

Civil Flying.

D'Annunzio's Projected Flight.

LONDON, August 28.

ROME:— The steamship "Nippon" has left Spezzia for Tokio with the spare parts of aeroplanes and aeronautical instruments which will be unloaded at points "en route" of D'Annunzio's projected flight to Tokio. The ports of call will include Saigon and Baghdad.

Ireland

Press Censorship in Ireland.

LONDON, August 29.

Press censorship in Ireland will be abolished as from the 1st September.

Spain

French Aviation Company.

LONDON, August 30.

MADRID:— An official decree is published, authorising a French aviation company to commence a service, from Toulouse to Morocco, over the Spanish territory.

Continental News.

LONDON, August 29.

BOLGNA:— The famous masterpiece the Madonna and child has been stolen from the Art Gallery here, and a coloured photograph of it substituted.

LONDON, August 30.

SUYA (FINL):— Enemy aliens will be excluded for the next three years.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS.]

United Provinces Turkey and Muslims. A Lucknow Movement.

LUCKNOW, August 31.

A conference of Indian Mussalmans of all shades of political opinion is being called at Lucknow for the 21st September to give more effective expression to the Muslim feeling in India regarding the settlement of the Turkish question than has so far been possible, so as to add greater weight and sufficient strength to the appeals repeatedly made to the Prime Minister to induce him to use his great power and influence at the Peace Conference to prevent the present proposals for the disposal of the Turkish Empire from being carried into effect, in the best interests of the British Empire itself. The notice conveying the meeting is being signed by many of the influential Mussalmans of India and besides leaders of the city and Province. It has already been signed by the following and other signature are coming in:— The Hon'ble Nawab Zulfikar Ali Khan, Mr. Agha Mahomed Saidar, Mr. Ghulam Mohiuddin of the Punjab, the Hon'ble Nawab Sarfaraz Hasan Khan, Khawaja Mahomed Nur Syed Noorul Hassan of Bihar, the Hon'ble Sir Fazalbhoy Currimbhoy, the Hon'ble Ibrahim Haroon Jafar, Abdulla Haroon Shadman, Mr. Chotani of Bombay, the Hon'ble Mr. A. Kaddus Bascha Sahib of Madras, the Hon'ble Mr. A. K. Fazlul Haque, Mr. Mubeshur Rahman of Bengal, and Dr. M. A. Ansari of Delhi.

Calcutta

Bihar and Orissa Council.

Sir Edward Gait's Speech.

CALCUTTA, August 30.

At the meeting of the Bihar and Orissa Council held at Ranchi on Friday, Sir Edward Gait, Lieutenant-Governor, made a lengthy speech reviewing several matters of interest affecting the province. His Honour said:— Since the last meeting we have reorganised the Sanitary Board including in it five non-official members of the Council. In future, it will have administrative powers and will control distribution of grants for sanitary purposes.

After stating a number of legislative proposals regarding which His Honour wished to consult non-official members informally, the Lieutenant-Governor referred to matters of interest. He said: The worldwide shortage of food-stuffs has been aggravated in India by an extensive failure of crops due to early cessation of the last Monsoon and this, coupled with the inflation of currency has raised the price of food-stuffs to a level never previously known. Although the distress due to high prices has been widespread, it has been found necessary to declare actual famine only in the Sadar sub-division of Augul, in the southern part of the subdivision of Dhagulpur and in the Deoghur subdivision of the Santal aragannas about four and a half lakhs have been allotted by the Government for expenditure on famine relief in these areas. Elsewhere relief has been given by the district Boards, who have also, as far as possible diverted their ordinary Public Works expenditure to places where employment is most needed. The Government have also placed half a lakh at the disposal of the Board of Revenue for supplementing the usual improvement grants in Government estates. In order to keep down the prices the District Boards and Municipalities have been encouraged to import grain from Bengal and Burma wherever satisfactory arrangements could not be made with private individuals, and for this purpose four District Boards have been granted loans exceeding two lakhs of rupees. A sum of Rs. 23 lakhs was included in the budget for distribution of Takavi loans and in order primarily to help respectable poor, a Provincial Jharitable Famine Relief Fund has been inaugurated. Subscriptions to this fund aggregate less than half a lakh of rupees. Under the system of control of movement by rail of principle for grain, all provinces have been strictly rationed. No province has had its indenta met in full, for that was not possible, but the available surplus in Burma and Bengal has been distributed to the deficit provinces according to their relative needs. From January to the end of July, Bihar and Orissa has been allowed to import 226,000 tons of rice from Bengal and Burma, together with about 11,000 tons of wheat and gram. On the other hand, we have been required to allow export of 62,000 tons of rice and 30,000 tons of wheat and gram. These figures are exclusive of movements by road and river which have not been controlled. So far as can be ascertained the total imports of rice, wheat and gram by rail, river and road up to the end of July have aggregated 390,000 tons, of which 250,000 tons have been rice. Exports have been 167,000 tons including 41,000 tons of rice.

Referring to cloth control which lasted for over nine months, His Honour said that, owing to this control the cloth sold up to date had cost its purchasers at least 6 or 7 lakhs less than they would have had to pay in the local market. He was sorry that the outlook in regard to cloth was by no means hopeful. Prices had risen steadily since February and were now approaching the high level which they reached last October. There was a shortage of cotton goods all over the world and it was feared that the dealers would be compelled to raise their prices when they replenished their existing stocks as they would soon be obliged to do. As regards the action taken in Bihar and Orissa under the Defence of India Act, His Honour said:— Up to the 1st April last action had been taken against 55 persons in all, of whom on that date 13 had been released on security, 5 had been interned in foreign and 24 in home domicile and 13 at the Mahilong School. The cases of these detainees have recently been reconsidered, with the result that it has been decided to close down the Mahilong School, where only four boys now remain. After this has been done, of the total number of fifty-seven persons against whom action has now been taken, the distribution will be as follows, namely, twenty on security, thirty interned in their own houses, eight and interned in foreign domicile seven. Only two of the latter are natives of this province.

50, ఆచార్యుల వీధి, మదరాసు.

స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమోషధము.

ఈ రోగములను, వాతాధిక్యమును, పిత్తాధిక్యమును, శూన్యతను, పొట్టును బోగొట్టును. ఇది యిది యిదిగల వలననే మన జీవితములకు నష్టము కలుగినది. మహాలక్ష్మిచే హిందూ శాస్త్రమును తయారు చేయి వారు మునియ్యారు. దీనిని విశేషముగా అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నెలకు నెల యోగ్యతా శక్తియు పొందియున్నది. అన్ని దుశాచారములలోను విక్రమము. ఒకసారి తరీకించి చూడును.

తామర తైలము

ఈ జ్వర, తీట, విషగ్రాహి, దురిద, ఉంగరములవలనయల్లు, రసికాదుకు, కెంతుక లూడిపోవుట మొదలగు వర్తమానములను వాడెను చేయగలదు. ఈ వాడెనే జీవమును చూచికొనుట మంచిది. కల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మోహి నీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. రితులముల ను వెల 1-కి రూ 0-12-0

దంత చూరము

పంటి నొప్పులకు దివ్యమధము; గువాపనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగా వాడుటకు తగియున్నది. దర్శి 1-కి కల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ప్రెసిడెన్సీ, ఫాల్గు, బొంబాయి. కి, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ప్రకటన

మహా మహా హాథ్యము లొక్కండ నెంకటరత్న కవి విశిష్టములైన అమృతములైన ఈ క్రింది గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమాను లెవరైనా గ్రంథముల నయ్యచేయించుట నెట్లైతే నెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయము చేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాంత్యములను బడయగలరు. అందువలన భాషా సేవను చేయుటయును నిష్కహాయ శీలియందున్న నెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయును రెండు ముక్తకములును గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమహాశయ్యము (ప్రబంధము) 3 లజ్జామిలో కాళ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణపాయనము (ప్రబంధము)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువాడు కింద చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

నెంకటరత్న కవి గ్రంథములు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural—" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batavia (India).

DR. BIER'S ERECTRUSS

669)

మీ బా యే ల రు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్యూనిటీ"ను యువయోగింకవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోతుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూనిటీ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎట్టి కష్టము క్రొత్తవానివలె నుండును.

బానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యెంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రెలయన్న ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

889

మదరాసు

(ప్ర కామ్యూనిటీ గోరునప్పును ఈ పత్రిక చేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

మలయు చందనము

(1251) ఔషధములకు తరచునూ మందు తుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి తెలియదు. జర్మను లేదు. పిశాచి మిగ్గులు కలదికల్లుల వలనను. దున్న మన మా నులయందెనను. ఎలుపు తొలుపు, పచ్చ అను మాన దివముల ఔషధములను మునుమును దర్శి 1-కి 0-12-0 లు మాత్రమే.

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair 490

TAKE LADIES EARNED LAWYERS CARE

to use our Parastan Oil for keeping your brain cool,

Price Rs. 1/- Postage Extra

Agents:—

F. Hassanali & Co.,

51, China Bazaar, G. T. Madras

NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Rs. 1-0-0

తామర తైలము

దర్శి 1-కి 0-8-0. పోస్టాభివృద్ధి వేలు.

మా కంపెని తామరమును అన్ని తామర ముందులవలెగాక చుటుకుగా పనిచేయును. ఎటు వంటి దురదకలిగిన పొడలుగాయుండినను కూడ మూడుపూటలలో మా మందు మాన్యగలదు. అమృతాంజనము డిపో, కి తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

పాత్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అష్టాంగిలాసనము:—అష్టాంగుల స్నేహ రోగములు శుష్కాంగిలాసన రసములను నిరోధిస్తే యున్నాడు. ఒక యోగ అష్టాంగిలాసన రసముల సీసా తమయెట్ల నుండినా స్నేహన శక్తికృతమైన సిద్ధాంతము వేంకటేశ్వర కవి వ్రాసిన అష్టాంగిలాసనమును వివరించు. మూలము: పాత్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారి. (1914)

2. శ్రీనివాస తైలము:—శ్రీనివాస తైలమును పాత్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారు వ్రాసినది. సీసా 1-కి 0-2-0, రు 1 యాం

3. శ్రీనివాస రాశిము:—శ్రీనివాస రాశిమును పాత్యపు వేంకటాచలపట్టితులవారు వ్రాసినది. సీసా 1-కి 1-0-0, రు 2 యాం

4. గాలనుల వేంకటాచలపట్టితులవారు వ్రాసినది. మూలము, మలబద్ధము, అశీర్వాదము, కృతకృతము, కను తుప్పియుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. దర్శి 1-కి 0-12-0, రు 1 యాం

5. శాస్త్రానుసార కర్మములము:—విద్యుత వల

స్వములినవారికి, వాతాంతములు ఉత్తర గుణ గాఢ, మంతము, పడితము, వర్ణ, అశీర్వాదము, కిరి వారము, పార్వతీయము, మలబద్ధము, శుభ్రము, సర్వోత్తము, దుర్బలము మొదలగు గుణములు. (802)

50 మూత్రము గల సీసా 0-4-0

తపాలా కర్మము 6-కి 1-8-0

12-కి 2-12-0

25-కి 5-8-0

ఇది క్రొత్తముతో ముద్ర అనునానము తెలుగున పంపించును.

